

ČELADENSKÁ FONTÁNA

ZPRAVODAJ

REHABILITAČNÍHO CENTRA ČELADNÁ

02 **Nová procedura: Vacumed®**

Intermitentní vakuová terapie

04 **Představujeme**
jednotlivá oddělení a staniční sestry

08 **Naplněná vize**
rozhovor s ředitelem RC

20 **Zajímal se o všechno**
Vzpomínka na Karla Schwarzenberga

28 **Až se jaro zeptá...**
zimní akce se povedly

Vacumed®

Intermitentní vakuová terapie s původem v kosmické medicíně NASA

Lucie Mohwinkel, Jan Neuwirth; foto: Jan Neuwirth, Radim Kolibík, Blanka Ochmanová

S novým rokem doplnil portfolio procedur nabízených v našem rehabilitačním centru nový přístroj. Nese název Vacumed® a zatím jím nedisponuje žádný jiný odborný léčebný ústav v ČR. Vacumed®, pracující na základních fyzikálních principech, tak může být pro naše pacienty dalším vhodným pomocníkem při léčbě nejrůznějších onemocnění a problémů v oblasti pánve a dolních končetin.

Přístroj Vacumed® rozšířil od ledna letošního roku portfolio procedur Rehabilitačního centra Čeladná. Jeho využití je velmi rozsáhlé.

Na vývoji tohoto přístroje se podílela německá společnost Weyergans High Care AG s Institutem pro kosmickou medicínu NASA. Původní podtlakové zařízení bylo vyvinuto pro kosmonauty, aby jim udržovalo cévní zásobování dolních končetin v beztlakovém stavu.

Samotná terapie spočívá ve střídání vln podtlaku a atmosférického tlaku v oblasti dolních končetin a pánve. Fyziologicky tento jev vytváří rytmické roztahování a smršťování cév a stimuluje oběhový systém přirozeným, čistě fyzickým způsobem.

Využití terapie je velmi rozsáhlé. Pomáhá léčit spoustu diagnóz z různých oborů od podpory hojení čerstvých a chronických ran přes léčbu pooperačních a poúrazových stavů či otoků dolních končetin po pomoc při cévních (ischemická choroba dolních končetin, varixy) a lymfatických problémech.

Přístroj podporuje léčbu ženské sterility a u mužů erektilní dysfunkce. Je výborným pomocníkem i v estetické medicíně. Poradí si s celulitidou nebo lipedémem. Je také hojně využíván sportovci k regeneraci přetížených svalů a k podpoře hojení šlachových či svalových mikrotraumat.

Procedura je zcela bezbolestná a bezdotyková. Pacient ji absolvuje vleže a trvá 30 až 40 minut. ■

Nahoře: Neoprénový návlek zvyšuje pohodlí pacienta a umožňuje lepší těsnění manžety na přístroji, která zabezpečuje dostatečný podtlak. **Dole:** Terapeutické režimy se nastavují podle konkrétních diagnóz.

Představujeme

jednotlivá oddělení RC Čeladná a jejich staniční sestry

Andrea Anderle Adamová

Tímto článkem pokračujeme v celkem sedmidílném seriálu, ve kterém čtenářům postupně představujeme práci jednotlivých oddělení očima jejich vedoucích, staničních sester. V našem centru jsou, na rozdíl od nemocnic, všechna oddělení rehabilitační, ale přece se od sebe liší. Pro pacienty nejviditelnějším rozlišením jsou léčebné domy, ve kterých působí. V léčebných domech Kněhyně, Dr. May, Dr. Storch II a Polárka je oddělení jen jedno a každé vede jedna staniční sestra. V největším Léčebném domě Dr. Storch I jsou oddělení tři (A, B, C, stejně jako počet hlavních podlaží domu) a tři staniční sestry. O pacienty v LD Ondřejka se starají dvě staniční sestry (oddělení A a C). Všem sedmi položíme tři stejné otázky.

I Kdo je staniční sestra?

Kromě toho, že vede zdravotnický, ošetrovatelský a pomocný personál svého oddělení, pro pacienty je to v první řadě zdravotní sestra, které se dovolají, když si potřebují domluvit termín nástupu, druh ubytování nebo další podrobnosti ke svému pobytu. A tak je to hned po kolegyních v telefonní ústředně první člověk, se kterým se pacienti seznámí ještě před svým nástupem k léčbě.

Tým staničních sester vede **hlavní sestra Zdeňka Kišová, MBA**, která je členkou nejužšího vedení a je přímo podřízena řediteli rehabilitačního centra. Zeptali jsme se jí proto, jaké všechny povinnosti, dovednosti a vlastnosti má mít staniční sestra a co považuje v jejich práci za nejtěžší.

I Co musí umět?

„Staniční sestra obecně musí mít organizační schopnosti a umět plánovat chod oddělení. Zodpovídá za kvalitu ošetrovatelské péče na svém oddělení, dodržování BOZP, hygieny – s tím je spojená i kontrolní činnost. Musí mít dobré odborné znalosti. Dbá na hospodárnost – aby například zbytečně neexspirovala léčiva, neplýtvalo se zdravotnickým materiálem. Dbá na dodržování etických norem ve vztahu k pacientům i kolektivu.

Důležitá je schopnost udržovat na oddělení přátelské vztahy, ale zároveň si udržet patřičnou autoritu.

Mnohdy musí usměrnit emoce na oddělení, ale zároveň by měla umět se svých pracovníků také zastat. Toto považuji asi za nejtěžší na práci staničních sester, protože ona je součástí vedení, ale zároveň nejbližší spolupracuje s jednotlivými pracovníky a s celým kolektivem svého oddělení. Musí mnohdy balancovat mezi oběma stranami, ale musí mít na paměti, že

patří k managementu a jejím úkolem je hájit zájem organizace.“

I Co dělá?

Běžně prováděné činnosti: komunikace s pacienty, administrace potřebných údajů v informačním systému, rozpis termínů nástupu pacientů k léčbě, zajišťování obsazenosti jednotlivých pokojů a lůžek, komunikace se zdravotnickým personálem nemocnic při domluvě přímých překladů, vedení a motivování pracovníků svého oddělení, účast na vizitách lékaře oddělení, komunikace s pracovníky oddělení rehabilitace a s vedoucími ostatních úseků, rozpis služeb a směn pracovníků oddělení, sledování stavu léků a jejich objednávání, sledování zásob zdravotnického a úklidového materiálu a jeho objednávání, zajišťování, případně provádění pravidelných školení, zaškolování nových pracovníků, zajišťování revizí, případně oprav zdravotnických přístrojů a zařízení.

V předchozích třech dílech (čísla 1, 2/2023; 3, 4/2023 a 5, 6 / 2023) jsme představili staniční sestry Stanislavu Česlarovou z léčebného domu Polárka, Moniku Mladěnkovou z LD Kněhyně a Růženu Rožnovskou, která vede kolektiv oddělení C v Léčebném domě Dr. Storch I (původně R2). Oddělení C bylo jako první v této budově přeměněno na rehabilitační oddělení (proto se dříve používalo označení s velkým R). Jako druhé se v rehabilitační lůžka proměnilo oddělení A (původně R3), které vede staniční sestra Marcela Rygolová. Tu ale v době kompletování textů tohoto čísla zastihla nemoc, a tak jsme její oddělení „přeskočili“ o patro výše. Tam se nachází oddělení Storch I B (původně R4). Zde jako staniční sestra pracuje Anna Hirmanová, a proto jsme otázky tentokrát „mimo pořadí“ položili jí.

Díl čtvrtý

Anna Hirmanová:

Přesně tohle jsou ty momenty, kdy vím, že má moje a naše práce smysl

Anna Hirmanová vystudovala obor Všeobecná sestra na Střední zdravotnické škole v Novém Jičíně. Studium ukončila v roce 1985 a hned v červenci téhož roku nastoupila do FN Olomouc na nově otevřené pracoviště LDN, kde pracovala jeden rok.

Do bývalé Nemocnice Čeladná nastoupila 15. 7. 1986, ale v té době nebylo volné místo zdravotní sestry. Proto pracovala několik měsíců jako uklízečka. Na starosti měla všechny ambulance v přízemí a také místní kino. Když se místo uvolnilo, začala pracovat na interním oddělení žen. Práce byla zajímavá, ale taky velmi náročná.

V roce 1999 ukončila pomaturitní specializační studium v Brně, obor Ošetrovatelská péče o dospělé v oboru interna. Po uzavření nemocnice pracovala na rehabilitačním oddělení 2B ve třísměnném provozu. Od 1. 11. 2011 pracuje na pozici staniční sestry, nejdříve na oddělení R3, pak na R4, které je nyní označeno jako Storch I B.

1) Co Vám v práci dělá největší radost?

Největší radostí (a věřím, že nejen pro mě) je vidět ten pokrok, který naši pacienti během pobytu udělají. Ten rozdíl ve zdravotním stavu a sebeobslužnosti mezi příjmem a propuštěním pacienta je někdy opravdu razantní.

Vděčná jsem bezesporu i za náš kolektiv na oddělení B. Jsem zastánce toho, že kolektiv dělá hodně v jakémkoli zaměstnání, a já mám to štěstí, že mám pod sebou tým, který si sedí jak lidsky, tak pracovně. Důkazem je, že se stýkáme i mimo pracovní dobu, pořádáme různé výlety a večírky.

Náš poslední výlet byl do skanzenu v Rožnově pod Radhoštěm. K našemu překvapení jsme se tam potkali s naším bývalým pacientem panem Květoslavem

Nečekané a velmi milé setkání s bývalým pacientem Květoslavem Pařenicou na jednom z nedávných výletů kolektivu oddělení B do skanzenu v Rožnově pod Radhoštěm.

Pařenicou z Hutiska-Solance. Poznám nás a se slzou v oku si s námi povídal a vyfotil se s námi. Člověk, který se ještě nedávno učil od začátku chodit a mluvit, tam stojí bez berlí a křičí na celé kolo: „Podívejte se, to jsou ti, kteří mě postavili znovu na nohy!“ Přesně tohle jsou ty momenty, kdy vím, že má moje a naše práce smysl.

2) Co je nejtěžší na práci staniční sestry?

Jedním z mých úkolů na oddělení je naplánovat termín nástupu do našeho zařízení, což je někdy náročné skloubit s různými požadavky našeho oddělení. Občas některého pacienta akutně přeložíme do jiného zařízení nebo mu pobyt prodloužíme.

Mým úkolem je naplánovat to tak, aby naše oddělení bylo v podstatě pořád obsazené. Zároveň mi můžou zavolat z některé z nemocnic, že potřebují tzv. překlád z lůžka na lůžko v co nejbližším termínu. Často se potom stává, že naše stávající pacienty musíme přestěhovat na jiné pokoje, aby nám ten nový, který potřebuje větší dopomoc, byl více nablízku.

Stěhujeme i z jiných důvodů, jako je vybavení pokoje nebo i jiné problémy (např. se spolubydlíci). Doufám, že se brzy dočkáme rekonstrukce pokojů a sociálních zařízení, která je v plánu. Přiznám se, že mojí noční můrou je, že omylem pozvu dva pacienty na jednu postel. :-)

3) V čem se Vaše oddělení odlišuje od ostatních? Na co jste hrdá?

Na našem oddělení se převážně léčí muži, občas jsou zde ubytované i manželské páry. Máme i pacienty, kteří potřebují větší dopomoc, což bývá náročné jak fyzicky, tak psychicky. Ani práce uklízeček a uklízeče není snadná. Jsou u nás zaměstnaní dva zdravotní bratři, se kterými je skvělá spolupráce. Pacienti si je dokonce někdy pletou s lékaři. Náš tým doplňuje mladý lékař Jan Šumbera, se kterým všichni dobře vycházíme.

Když někdo onemocní nebo potřebuje výměnu služeb, ochotně si vzájemně vyhovíme. Jsme schopni si vyjít vstříc, dokážeme se vždy podržet, táhneme za jeden provaz a pacienti nás mají rádi za náš úsměv, pozitivní energii a prašternost. Personál je veselý (někdy i zpěvem), což pacienti oceňují, a rádi se k nám vracejí. ■

Proč se tento léčebný dům nazývá DR. STORCH? Původní budova byla postavena ve funkcionalistickém slohu v poválečných letech 1948–49 z prostředků získaných činností organizace UNRRA (angl. United Nations Relief and Rehabilitation Administration; Správa Spojených národů pro pomoc a obnovu) podle projektu architekta Lubomíra Moučky. Připomíná 30letou práci znamenitého plicního lékaře **Bertholda Storcha**. Ten nastoupil jako ředitel tehdejšího sanatoria v roce 1909, kdy Lázně Skalka koupilo Báňské společenstvo ostravsko-karvinských báňských podniků. Pracoval zde až do roku 1939, kdy byl vzhledem ke svému židovskému původu odvolán. V Čeladné žil až do konce roku 1942 a tajně léčil některé své bývalé pacienty. Poté byl spolu s manželkou Sofií zařazen do transportu do koncentračního tábora v Treblince, oba nepřežili rok 1943. Název budovy je jen malou splátkou za jeho práci a péči o pacienty, na kterou navazujeme i my dnes.

Oddělení B se nachází ve druhém podlaží Léčebného domu Dr. Storch I. Jsou v něm dvoulůžkové pokoje propojené vždy po dvou sociálních zařízeních a jeden pokoj jednolůžkový. Několik dvoulůžkových pokojů se také nachází v mezipatře. Vybavení zahrnuje polohovací lůžka s elektrickým ovládáním, omyvatelný nábytek, uzamykatelné skříně, televizi a varnou konvici. Samozřejmostí je možnost připojení k internetu. Pokoje jsou převážně orientované na jih a každý má vlastní vstup na krytý balkón. Pro imobilní pacienty má oddělení k dispozici bezbariérovou sprchu a WC. Léčí se zde převážně muži po kardiologických operacích, náhradě umělých kloubů, cévních mozkových příhodách, s mnohačetným zraněním po úrazech, neurologickými onemocněními apod.

Jak říká staniční sestra Anna Hirmanová, kolektiv je veselý. A proto se rádi vídají i mimo pracovní dobu při různých společných akcích. **Nahore:** Vánoční večírek si uspořádali v červenci u kolegyně Pavly Kuběnové na zahradě. Musel být posunutý z důvodu covidu, ale přijít o něj nemohli. **Dole:** Pyžamová oslava padesátin Pavly Kuběnové.

Trilogie Svou vlastní cestou

3. díl – Naplněná vize

Kolik toho musí člověk zažít, aby začal chápat souvislosti v širším měřítku? Kdy začíná rozumět tomu, že společně dokážeme nejvíc a jedině jako součást celku vše dává smysl? Rozhovory s lidmi, kteří v podnikání došli na vrchol, a přesto si dokázali zachovat zdravý selský rozum, našli rovnováhu a vydali se cestou sdílení a podpory.

Třetí díl s názvem **Naplněná vize** obsahuje rozhovory s celkem 27 podnikateli z různých oborů. Jedním z nich je **MUDr. Milan Bajgar**, ředitel Rehabilitačního centra Čeladná. Vydavatelem knihy je EEZY Publishing, s. r. o., s jehož laskavým svolením otiskujeme nezkrácenou verzi tohoto rozhovoru. Knihu je možné zakoupit na www.eezy.cz.

Milan Bajgar: Krise vám usnadní těžká rozhodnutí

Milan Bajgar v nádherném prostředí Čeladné již třidvacet let rozvíjí vize doktora Jana Maye, který zde založil v roce 1902 lázeň. Lékařská a manažerská kariéra Milana Bajgara v Čeladné je plná mimořádných úspěchů a inovací, díky nimž se Rehabilitační centrum Čeladná dostalo na špičkovou profesionální úroveň. Podařilo se zde citlivě zrekonstruovat historické pavilony, postavit nové, tak aby byly v souladu s okolní přírodou a stávajícími budovami. Milan Bajgar byl první v Česku, kdo transformoval celou nemocnici do následné péče, do rehabilitačního centra. Jako první zdravotnické zařízení v Česku zde začali k léčbě používat celkovou kryoterapii. Zavedli terapii tmou a součástí léčebného komplexu se staly také dvě galerie výtvarného umění.

Do Beskyd jsme za ředitelem Rehabilitačního centra Čeladná přijeli na sklonku zimy, kdy krajina ležela pod sněhem. Lázeňský areál byl zalitý sluncem a Milan Bajgar nám vysvětlil, že tu mezi horami pronikají paprsky slunce skrz „čeladenské okénko“, i když je v blízkém okolí zataženo. Měli jsme unikátní možnost nahlédnout do všech lázeňských pavilonů a provozů s nimi spojených, užívali si impozantní výhledy z prezidentského apartmá i sněhem pokrytý park s romantickou kapličkou, poetikomatem, Jezírkem splněných přání i výbornou domácí kuchyní v místní restauraci.

Historické, citlivě zrekonstruované budovy se tu přirozeně snoubí s novými stavbami a vše je doplněno cennými uměleckými díly vkusně zakomponovanými do interiérů i parku. Celý areál je v harmonii stejně jako vize Milana Bajgara, který si Čeladnou zamiloval a díky pracovním aktivitám, které jej do Beskyd přivedly, tu našel i nový domov. Přestože se věnuje dlouhá léta manažerské činnosti, nikdy nepřestal být duší lékařem a vnímá význam prostředí a přírody jako významnou podporu při uzdravování. Sám si okolní přírodu zamiloval a jeho velkou zálibou je i sadaření.

Profese lékaře je jednou z těch, které mají přesah. Velkou roli hraje nejen profesionalita, ale i osobnost. Jaké předpoklady by měl mít podle vašeho názoru dobrý lékař?

Dobrý lékař by měl být především zodpovědný. Měl by mít stále na paměti, že jeho pacient je v nepohodě, že je nemocný, a měl by být empatický. Dobrý lékař vždy na sebe v jistém slova smyslu přijímá problémy nemocného a jako průvodce nemocí mu má poradit. Je také velmi důležité, aby spolu s pacientem vytvořil plán, jak bude průběh pacientova stonání probíhat v čase, a také naznačit, kdy by měl být problém vyřešen. Trochu jako program v počítači. Nezbytná je ale důvěra pacienta k lékaři, to je podmínka. Dnešní medicína jde spíše informačním směrem, sbírají se data z vyšetření a přístrojů. Pacient velmi potřebuje, myslím, důvěryhodného průvodce procesem nemoci. A naději.

Nelitoval jste někdy rozhodnutí, že jste bílý plášť vyměnil za manažerský oblek?

Těžká otázka. Po pacientech se mi stýská, protože jsem medicínu vystudoval a tu umím především. Už krátce po třicítce jsem se stal vedoucím lékařem. S pacienty jsem pracoval také ve volném čase. Byl jsem mezinárodní klasifikátor ve sportu tělesně postižených. S handicapovanými sportovci jsem se účastnil jako lékař olympiády v Atlantě a řady závodů ve světě. Bylo to náročné, ale krásné. Když ovšem pracujete ve vedoucí pozici, můžete věci měnit mnohem snadněji. Proto jsme mohli být první ve střední Evropě, kdo používal elektro ejakulační přístroj prof. Saegera z USA. Byli jsme v této zemi první, kdo transformoval celou nemocnici do následné péče, do rehabilitačního centra. Byli jsme první rehabilitační centrum, součástí kterého byla JIP. Byli jsme první zdravotnické zařízení v Česku, které k léčbě začalo používat celkovou kryoterapii.

Jsme autory názvu Polarium. Zavedli jsme terapii tmou a součástí zařízení se staly dvě galerie výtvarného umění. A to se může povést pouze v případě, že o tom můžete se všemi riziky sami rozhodnout. V životě můžete být vlastně čímkoli, záleží na tom, kam vás okolnosti a život nasměrují a co vám dovolí. A tak jsem také ekonom, marketér, stavitel, amatérský architekt, obchodník s obrazy. Některé chvíle byly docela zábavné. Například když jsem se vydal v roce 2006 do Prahy na centrálu KB u Prašné brány a jako lékař a amatérský developer žádal úvěr nad 100 milionů korun. K mému překvapení jsme úvěr dostali a postavili Apartmánový dům Lara s bazénem, wellness, kavárnou a prodejnou. Apartmány jsem osobně prodával a kupující byli často prominenti z celého Česka, protože takový koncept byl dost výjimečný. A ono to pořád pokračuje.

Zmínil jste, že máte české prvenství v zavedení léčebné metody chladové terapie, věnujete se také terapii tmou. Jakou s nimi máte osobní zkušenost?

V roce 2014 jsme začali s metodou celkové kryoterapie. Byli jsme dva roky jediní v Česku a měli opravdu hodně pacientů. Tomuto způsobu léčby jsme dali

jméno Polarium. Ve spolupráci s laboratořemi Univerzity Karlovy jsme prováděli výzkum a prokázali jsme, že při pobytu v Polariu organismus produkuje například zvýšená množství protizánětlivých hormonů a endorfinů, tzv. hormonů štěstí. Tělo si tedy samo produkuje látky, které my lékaři pacientům podáváme v medikamentech. Výborné výsledky jsme viděli u pacientů s obtížemi pohybového aparátu, u roztroušené sklerózy a dalších chorob. Byli jsme překvapeni velkým efektem léčby u pacientů, u kterých to bylo pro nás překvapením. Například u nemocných s lupénkou nebo tinitem. Mně o efektu léčby přesvědčil první vstup do polaria ve Wroclawi. Měl jsem zrovna těžký zánět šlach s otoky nereagujícími na léčbu. Po jediném vstupu do polaria byl otok i bolest do rána dalšího dne pryč. Investovali jsme sedm milionů korun a zařízení koupili. Byl to šťastný krok. Stejně šťastnou volbou byla terapie tmou. Máme plno na několik let dopředu a letos bychom rádi dobudovali další prostory a nabídli pobyt lidem, kteří na týdenní pobyt ve tmě dlouho čekají. Tato metoda sází na produkci melatoninu ve tmě a na jeho účinky na lidský organismus. Nezbytnou podmínkou je ale každodenní návštěva klienta erudovaným psychologem a na míru připravený dietní program.

Celotělová chladová terapie při minus 120 stupních Celsia dostala svůj název Polarium v Rehabilitačním centru Čeladná. Název se vžil a používá se běžně i jinde.

Co vám dala a vzala změna z lékaře v manažera?

Vzala mi potěšení z účasti na zlepšení stavu pacienta. Také potěšení z výsledků práce, které vidíte a vnímáte brzy. Práce manažera je naopak nevděčná a výsledek se dostavuje většinou velmi pomalu. Je to něco, jako když zasadíte strom. Než přinese ovoce, trvá to a vy se plodů také nemusíte dožít. Protože mám velmi rád zemi, ve které žiju, mám rád činnosti s časovým přesahem. Proto obdivuji a oceňuji lidi, kteří tu byli před námi. Zanechali nám skvělé památky, krásná náměstí malých měst, zanechali nám vzdělané lidi a krásnou kulturní krajinu.

Jaké vlastnosti vás předurčily k tomu, abyste se stal úspěšným člověkem?

V devadesátých letech vyšla kniha o lidech, kteří dokázali vybudovat podniky a úspěšné společnosti, byli takzvaně úspěšní. A jedna z otázek se týkala také jejich rodičů a prarodičů. A mě tam zaujala jedna věc. Jejich předkové byli často vězněni nebo zavražděni v koncentračních táborech během druhé světové války. Říkal jsem si, že určitá

nezdolnost, odvaha, pocit zodpovědnosti za druhé a hrdost jsou asi dědičné. I můj dědeček zemřel v Mauthausenu.

Jaký byl nejtěžší moment vaší kariéry v Čeladné?

Nejspíš období, kdy jsme dostavěli pavilon Dr. Storch s novým provozem rehabilitace a do toho přišel covid. A my měli v té době úvěr 130 milionů korun. To jsem byl asi nejzoufalejší za celou svou éru tady, ale nakonec to dopadlo velmi dobře. Při covidu jsme měli štěstí, že máme pavilonový způsob léčby a mohli jsme jednotlivá pracoviště izolovat. Naučili jsme se postupně s covidem žít, testovali jsme hned po příjezdu a pak opakovaně. Hlavní bylo udržet tým stále motivovaný. Tým se vám v takové situaci nesmí zhroutit. V krizích se hlavně ukáže, kdo ze zaměstnanců je zaměstnanec s velkým Z. Občas mě zklamali lidé, u kterých jsem to nečekal, a jiní naopak příjemně překvapili. Krizí za těch více než dvacet let byla celá řada. Krize, pokud máte výdrž a trochu štěstí, vás přiměje k tomu, abyste realizovali změny a plány, o kterých víte, že jsou správné. Ale jejich realizace se vám zdá příliš odvážná

a nebezpečná. A krize vám ta těžká rozhodnutí usnadní. Řádně vám zafouká do plachet. A vy to musíte zvládnout, protože jde třeba o existenci zařízení, existenci vašeho projektu.

Co považujete za největší úspěch své profesní dráhy v Čeladné?

Je to příběh ošklivého káčátka, co se proměnilo v krásné stvoření. Na začátku byla malá regionální nemocnice, velmi zanedbaná. Dnes kvalitní rehabilitační centrum. K tomuto tvrzení mě vede i řada ocenění, která jsme obdrželi. Vybudovali jsme velmi dobrý tým, který je odolný i v těchto těžkých časech. Mým kolegyním a kolegům často říkám: „Snažme se a chovejme se tak, abychom se do práce mohli těšit.“

Co je pro vás nejdůležitější, když si vybíráte spolupracovníky do týmu?

Vytvořit tým, kde si lidé naslouchájí a jsou schopni vytvářet pro sebe navzájem a především pro naše pacienty dobrou a přátelskou atmosféru, je velmi obtížné. Je to ale úkol velmi důležitý. Pokud jsou lidé v práci spokojeni, naši pacienti to vnímají. Protože „lidé vám to řeknou“ a mají často výborné nápady. Smysl pro humor, metoda win-win a důraz na silné stránky mých spolupracovníků jsou naše snaha a cíl.

Kde čerpáte energii a motivaci?

Když jsem pracoval jako lékař, všiml jsem si, že vaše vyčerpání z práce s pacienty, vaše energie je vám jaksi podivně odněkud nahrazena. Teď, když s pacienty nepracuji, je to horší. A proto se rád setkávám v práci s kolegy, kteří jsou příjemní a inspirující. Zcela základní a důležitá je rodina a velmi nabíjející a krásný je kontakt s mými vnuky. Pobyt v přírodě, pobyt v lese u horských potoků Beskyd je krásný relax pro starší muže. Práce na zahradě je opravdový odpočinek, navíc se vám

stromy odmění úrodou ovoce. A česání jablek na podzim je přímo mystická činnost. Doporučuji proti depresím. Každý sport, každý pohyb v přírodě je pro naše duše i těla velmi potřebný. Navíc náš základní pohybový vzorec není, jak se mnozí domnívají, ležení v posteli nebo snad sed v křesle, ale chůze. Vyčistí vaši mysl a pomůže tělu.

A na co jste v rehabilitačním centru nejvíce pyšní? V čem jste výjimeční?

Za těch třiaadvacet let, co existujeme, se nám podařilo vybudovat v Čeladné úspěšné rehabilitační centrum, kde se léčí pacienti z celého Česka. Když mi náš klient řekne: „Byl jsem tady před pěti lety a nemohu uvěřit, co jste za ten čas vybudovali a zlepšili,“ to mě vždy potěší. Ale především se nám podařilo vytvořit tým kolegyň a kolegů, kteří každý na svém místě odvádějí dobrou práci. A naši pacienti to vnímají a oceňují. V Rehabilitačním centru Čeladná se velmi dobře propojilo místo výjimečné Čeladné v kouzelném prostředí Beskyd s lázeňským parkem, s výbornou architekturou léčebných domů, s uměleckými předměty v parku a v našich galeriích a s vynikající prací mých kolegyň a kolegů.

V areálu samotném můžeme obdivovat řadu soch a v jednotlivých budovách pak originály výtvarných děl, fungují zde galerie. Vy osobně jste znalcem a milovníkem umění. Které období je vám blízké a jak jste se k umění dostal?

Jsem jen poučený laik, ale výtvarné umění mám velmi rád. Asi prvním zážitkem, který si pamatuji jako žák první nebo druhé třídy, byl obraz Heleny Salichové na chodbě vesnické školy v Dolní Lhotě. Byl velmi expresivní, ponurý, s ruinami domů a postavami matky s dítětem. Až později jsem uvědomil podobnost s Josefem Čapkem. Po několika desítkách

let jsem se do školy vydal, abych obraz znovu viděl, ale chodba už byla prázdná. Jako zjevení na mě v deseti letech působily abstraktní obrazy, přesněji jejich reprodukce, které jsem uviděl v časopisu Květy. Šéfredaktorem kulturní rubriky byl tehdy v Květech Ivan Klíma. Vycházely tam skvělé články a reprodukce. Tam jsem také poprvé uviděl architekturu od Oskara Niemeyera, jeho domy v Brazílii. Moc se mně to tehdy líbilo. Naše generace měla obrovskou výhodu, že v okně kolem roku 1968 vycházela spousta zajímavých knih a my pak měli možnost z nich v době normalizace čerpat. Měl jsem štěstí na gymnázium v Ostravě. Byla to nově vzniklá škola a vyučovali nás také mladí profesori, třeba vyhození z vysokých škol za „hříchy“ v roce 68. Někteří z nich nám studentům půjčovali k přečtení knihy, které byly tehdy na indexu. Zvláště za mnohé vděčím našemu třídnímu Josefu Kulíčkovi, profesoru českého jazyka a výtvarné výchovy. Šedesátky jsme díky této společnosti prožívali i v sedmdesátkách.

Nedávno jsem v českém rozhlasu poslouchal Zlatu Holušovou, zakladatelku Colours of Ostrava, která seděla ve vedlejší lavici, a uvědomil si, jak je střední škola

určující a formující. Kultura šedesátých let nás zkrátka uhnětla. Asi proto mám rád i pop-art, Roye Lichtensteina i Káju Saudka. V hudbě Boba Dylana, Simona a Garfunkela. Teď ve stáří to člověka táhne spíše k něčemu více tradičnímu, jako je impresionismus, postimpresionismus. Rád se dívám na Karla Langera, Josefa Ullmana, časného Václava Radimského. Mrzí mne, že už se asi znovu nepodívám do Ermitáže v Petrohradu na skvělou sbírku především francouzského umění. Bohužel k nepřítelům se nejezdí na návštěvu, možná tak v tanku nebo v kokpitu stíhačky.

V parku rehabilitačního centra je k vidění kopie plastiky Albína Poláška. Představuje muže, který se sám vysekává ze skály. Je to alegorie toho, co často prožívají naši pacienti. Ti se musí po těžkých úrazech nebo onemocněních také znovu „vysekat“ k novému, jinému životu. Bohužel se nám v centru nezachovala díla malířů, kteří tady tvořili po vzniku tehdejších Lázní Skalka v roce 1902. Byli tu mnozí významní malíři, kteří zde jako poděkování za byt a stravu vždy nějaké plátno nechali. Proto jsme v aukcích některé jejich obrazy koupili a oni se sem mohli obrazně znovu vrátit. Myslím, že

Kopie plastiky sochaře Albína Poláška Strůjce svého osudu v lázeňském parku je alegorií toho, co často prožívají naši pacienti. Musejí se ze své nemoci „vysekat“ k novému životu.

umění je pro uzdravování stejně důležité jako okolní příroda. Dotváří příjemnou atmosféru, která s přívětivým chováním a profesionalitou zdravotnického personálu při léčbě uzdravuje lépe a rychleji.

Proč jste se tedy stal lékařem a nevydal se s takovými zájmy jinou cestou?

To bylo těžké rozhodnutí. Když nemáte jasný talent například hudební nebo výtvarný, tak je rozhodnutí velmi obtížné. Když vám jde ve škole docela dobře všechno, tak nevíte. Bylo to rozhodnutí až ve čtvrtém ročníku gymnázia. Pamatuji si, že jedna z úvah byla, kde se s normalizačními komunisty setkám v práci co nejméně. Mimochodem zcela naivně. A tak zvítězila medicína. Je to velmi zajímavý obor s mnoha přesahy.

Myslím si, že v léčení a uzdravování lidí jsou určité věci mezi nebem a zemí. Při léčení pacienta vždy na sebe berete do určité míry také problémy pacienta, nefunguje to jako v autoopravně, kde jenom vymění pneumatiku a jede se dál. Musíte vždy s člověkem pracovat jako s celkem, i s jeho duší a psychikou. Už na škole mě zajímaly takové obory, jako je například akupunktura a jiné alternativní směry. Když jsem v medicíně před mnoha lety začínal, tak nám v diagnostice pomáhal jen rentgen a nekvalitní ultrazvukové přístroje. Nebyly takové technické a diagnostické možnosti jako dnes. Daleko větší roli hrálo to, jak jsme s pacientem mluvili, používali vlastní úsudek a znalosti na základě pozorování. To mě na medicíně velmi bavilo.

Kromě umění a medicíny vás oslovila také architektura...

Podle mě je architektura úplně základním uměním, protože v obraze žít nemůžete. Mám rád funkcionalistickou architekturu. Mám rád otevřené prostory, výhledy do krajiny. To, co jsme nově postavili v Čeladné, navrhoval můj

Při léčení pacienta vždy na sebe berete do určité míry také problémy pacienta, nefunguje to jako v autoopravně, kde jenom vymění pneumatiku a jede se dál. Musíte vždy s člověkem pracovat jako s celkem...

kamarád a výborný architekt Petr Lichnovský.

I když vaše vize jsou bohatě naplněny, tak je stále rozvíjíte a pravidelně přicházíte s něčím novým...

Ano, stále zlepšujeme přístrojové vybavení a servis pro pacienty. Ale nejdůležitější je navyšování počtu jednolůžkových pokojů. I vynikající výkon při řešení onemocnění může být ohrožen, pokud nemáte dost času k odpočinku, k relaxaci a kvalitní spánek. To asi potvrdí mnozí z těch, kteří strávili nějaký čas na dvoulůžkovém, nebo nedej bože trojlůžkovém pokoji. Jednolůžkové pokoje jsou sice nákladné k vybudování i provozování, ale pro pacienta je příjemné být na pokoji sám. Máte čas na odpočinek, v klidu se vyspíte a nikdo vám nepouští celý den TV Šlágr. V léčebném domě Polárka jsme v těchto dnech pro naše pacienty připravili dalších pětadvacet jednolůžkových pokojů a připravujeme výstavbu dalších čtyřiceti.

Kromě toho, že jste v Čeladné našel pracovní uplatnění, stala se i vaším domovem.

Čím si vás to místo získalo?

Senzibilové říkají, že lokalita rehabilitačního centra je místo stejně energeticky silné jako na vrcholu Radhoště, kde před současnou kaplí byla i keltská svatyně. Je to velmi dobré klima, neznáme nepříjemné severní větry díky masivu Ondřejníku. Beskydy jsou mladé hory, třetihorní. A vypadají jako ležící ženská těla. Kromě toho, že je tady úžasná příroda, potkáte tu velké množství opravdu skvělých, inteligentních lidí. Navíc jsou tu dobré školy, tři golfová hřiště, hotely a také vynikající možnosti pro cyklisty.

Říkáte, že příroda má velký vliv na zdraví a uzdravování...

Příroda je velký lék. V přírodě toho pána Boha opravdu potkáte a krásně vás to zklidní. A Beskydy jsou na to naprosto ideální. Já jsem navíc sadař a vyznám se hlavně ve švestkách a jabloních. Například Jadernička moravská je stará místní odrůda a je to velký strom, který vydrží sto let rodit. Ovocné stromy jsou ohromně důležité. Ten strom s vámi mluví...

Jaký sen byste si rád splnil?

Pracovní sen je vybudovat rehabilitační centrum, které bude léčit nejen procedurami a uměním mých kolegů, ale nabídne našim pacientům klid v duši pobyt v parku s mohutnými duby a buky, uměleckými díly v lázeňském parku i budovách centra. To všechno v Čeladné, kterou jsem si zamiloval, a to všechno v krásných Beskydech, a to všechno na krásné Moravě.

To se vám, myslím, povedlo a cítím v tom naplnění vaší počáteční vize. Povězte mi, co je pro vás v životě a podnikání nejdůležitější?

Mám rád harmonii. Něco jako správné proporce. V architektuře se tomu říká „zlatý řez“. Ale v životě spíše jedna disharmonie střídá další. Je ale důležité nevzdat to, nevzdat se. Jak říká jedno české přísloví, před rozbřeskem je tma největší. Důležitý je pocit, že jsem udělal všechno, co jsem udělat mohl. Ne vždy to stačí. A nakonec přijmout vůli prozívatelnosti. ■

Miroslav Dyl:

Příroda je na malování nekonečně rozmanitá, akty nemalují, modelky podražily

Text a foto: Jiří Matýsek

S Miroslavem Dylem jsem se poprvé setkal, když ke mně přijel na elektroléčbu. Bylo to v pondělí a tou dobou byl u nás na pobytu jen pár dní (nastoupil v pátek). Většinou se snažím zaplést hovor s novými klienty, navázat s nimi lepší kontakt (často to odbourá prvotní obavy, ostych, prostě odstup, který noví klienti často mají) a zjistit, jak se po víkendu mají. Pan Dyl se zmínil, že to nestojí za moc (byl to totiž první deštivý víkend loňského podzimu), teprve si u nás zvykal a přiznal se, že se mu nechtělo ani malovat. To mě zaujalo, a tak jsem se s ním dal do řeči a postupně zjistil, že si máme společně hodně co vyprávět.

Jeden z obrazů, který Miroslav Dyl namaloval během svého léčebného pobytu. Maloval přímo ve svém pokoji v LD Dr. Storch II, jak je vidět z fotografie na protější straně.

Jak jste se dostal k malování? Jaké byly vaše začátky?

Maluji od školy. Otec měl doma staré olejové barvy, tak jsem to zkoušel s nimi. Potom jsem chodil do lidové školy umění.

A když mi bylo asi patnáct, prodal jsem svůj první obraz. Byly na něm slunečnice a koupila si ho moje třídní učitelka.

Jak to bylo s vaším malováním dál?

Kromě vojny maluji vlastně celý život. Po revoluci jsem chvíli podnikal, ale moc mě to netěšilo, tak jsem se vrátil k malování.

Jaké technice se věnujete?

Hlavně maluji akvarely a trošku akrylem, převážně abstrakce. Ty jsem také vystavoval u vás v Galerii Lara.

Zkoušel jste i jiné techniky?

Ano, ze začátku to byly tempery, potom olej. Později jsem přišel na to, že potřebuji něco složitějšího, umělečtějšího. (Směje se.) Podle mě je akvarel nejnáročnější malířská technika. Kdo nemaluje akvarelem, ví proč.

Máte nějaké malířské vzdělání?

Chodil jsem na výtvarně-propagační školu a tam jsme měli malování, ale to bylo jen okrajově. Jinak jsem se učil sám, jsem autodidakt. Odkoukával jsem od jiných autorů. Nikdo vám ale neprozradí svou techniku. Později jsem se přestěhoval do malého dvoupokojového bytu, zjistil jsem ale, že olej byl na tento byt malý. Barvy mi voní, ale terpentýn na vymývání štětců už méně.

Co vás baví kromě toho malování?

Baví mě příroda, pozorovat, jak se mění barvy v různých obdobích roku. A také přes dvacet let hraji na mandolínu a kytaru. Máme kapelu jménem Victoria. Byla následník skupiny, kterou jsme měli kdysi v šedesátých a sedmdesátých letech v trampské osadě, ta se jmenovala také Victoria. To znamená vítězství, bylo to na protest proti sovětské okupaci. *(Směje se a ukazuje známé gesto Victory.)*

A kde jste měli svou osadu?

V Oderských vrších. Bylo to v okolí Vítkova, Zálužného, Těchanovic...

Setkali jste se jako trampa tehdy s nějakou perzekucí?

Ano. Mně třeba zabavili německý bajonet. Některé z nás chtěli ostříhat. To byla doba...

Trampové chodívali okolo svatého Jiří na Ivančenu. Chodívali jste taky?

Byl jsem tam párkrát, asi dvakrát.

S kapelou stále ještě vystupujete?

Ano, každý týden se scházíme v ostravské hospůdce U Maxe (poznámka: restaurace U Maxe v Ostravě-Porubě). Tam chodí i naši příznivci, kluci z bývalých porubských osad, ta stará garda, každý, kdo má chuť si zahrát.

Jaké písničky hrajete nejraději?

Nejvíce bluegrassové, sem tam folk.

I trampské?

Ty moc ne, tomu jsme odrostli. *(Směje se.)* Víc se mi líbí bluegrass a taky country.

Takže zpíváte anglicky?

Ne, ne, česky. Nikdo z nás neumí tak dobře anglicky, abychom si mohli dovolit zpívat na veřejnosti. *(Směje se.)*

K nám do Čeladné jste přijel v době začínajícího podzimu, což je pro malíře vděčné období. Máte to taky tak?

Samozřejmě, tady je těch barev nepřeberné množství. Můžete

použít jakoukoliv barvu a tady v přírodě ji najdete taky. Jinak ale maluji všechna roční období, tedy i jaro, léto a zimu. Podzim je pro malování nejkrásnější. Všelijaké barvy můžete použít i při malování kytic, různých květů.

Máte nějakou svou oblíbenou barvu nebo nějaký odstín?

Neřekl bych, mám rád všechny barvy, když jsou použité správně. Co nemám rád, jsou takzvané špinavé barvy. Jak to někdo zpatlá dohromady a pak ta barva není ani taková, ani taková. Je prostě špinavá. A zajímavostí je, že téměř nepoužívám černou.

Na několika vašich malbách jsem si všiml, že máte rád odrazy krajiny ve vodě...

Odraz ve vodě je nekonečný námět. Nikdy není stejný a lidem se to líbí.

Takže malujete to, co se lidem líbí?

Musím, když to požadují, je to moje zaměstnání. *(Směje se.)* Maloval jsem i kostely, chrámy, různá

města. Třeba Trnavu, Banskou Bystrici, Žilinu, Opavu, Olomouc, Uherské Hradiště... Vždy si najdu něco, co reprezentuje to město. Takový obraz v galerii nikdy moc dlouho nebývá.

Je to velice pracné a zdlouhavé malování, ale krásné.

Při malbě akvarelem se používají různé techniky, třeba šplíchnání barvy nebo sůl. Používáte to taky?

To ne, maximálně maluji širokým koncem párátko, to je dobré na stromy nebo trávu.

Fotografové mají rádi takzvané měkké světlo. Máte to taky tak?

Ano, mám rád denní světlo. Ale já do plenéru už moc malovat nechodím. Zdraví mi to nedovoluje. Určitou část krajiny si vyfotím a maluji podle fotek nebo si to najdu na internetu.

Maloval jste někdy hvězdnou oblohu?

Jednou jsem měl zakázku namalovat pro jedno dítě bílou paní. Za ní jsem namaloval celou oblohu, jasnou, s hvězdami. Ale jinak moc nemám rád takové ty abstraktní vesmíry, stejně jako když někdo maluje akty a nejsou tam ruce nebo nohy, chybí obličej. Já teda akty nemaluji, modelky podražily, příroda vyjde levněji. (Směje se.)

Ale jinak jste dělal různé věci...

To ano. Jednu dobu byly v módě takové placky, jakoby brože. Těch jsem namaloval moře. Byla to malinká příroda na pěti centimetrech, ale moc hezká. V módě byly taky malé obrázky, čtyři roční období vedle sebe. Byla to časově náročná práce.

Říkáte, že aby byl akvarel dobrý, je potřeba používat kvalitní papíry, štětce i barvy. Máte velkou spotřebu štětců?

Dost velkou, protože štětec musí být do špičky a to se vám malováním takzvaně ztupí. Takový štětec

Kromě výtvarnických pomůcek si s sebou Miroslav Dyl přivezl také svou mandolínu. Pokud se vám zdá, že se na fotografii tváří trochu šibalsky, nemýlíte se. Humor je přímo jeho způsobem života, a tak jsme se spolu mnohokrát během rozhovoru a také při procedurách zasmáli.

pak můžete použít jen na nějaké domalování.

Kolik štětců máte?

Asi dvě stě.

A to všechny používáte?

Nepoužívám, na jeden obraz mi stačí tak tři čtyři štětce, podle toho, jak velký obraz maluji. Některé jsou už starší, musím si je uklidit a některé vyhodit. (Směje se.)

Máte něco, co je na každé vaší malbě? Kromě podpisu samozřejmě.

Mám – postavy. (Ukazuje při tom na jednu rozpracovanou malbu, na níž jsou drobné postavíčky pod speciální maskou.)

Jezdíte sem na Čeladnou rád?

Určitě. A vždycky když sem jedu, vyfotím si ruský kostelík. Ten maluji moc rád. V každém světle vypadá jinak. A pak místní kapličky. A protože lidi mají rádi Lysou horu, tak maluji Lysou horu. (Usmívá se.)

Vaše obrázky je možné zakoupit v naší Galerii malířů Beskyd, výstavu akrylových obrazů jste měli i v Galerii Lara. Plánujete ještě uspořádat nějakou výstavu?

Přiznám se, že moc ne. Nejsem na tom zdravotně nejlépe. Je to náročné na pohyb – musíte svést

třeba padesát obrazů v jeden moment na jedno místo. Nejdříve je ale musíte namalovat. (Opět se směje.)

Poté se Miroslav Dyl chopil mandolíny, aby mi předvedl její krásný zvuk. Začal notovat a nastalo něco, co náš časopis nedovede zprostředkovat – pokojem LD

Storch II se rozezněla nefalšovaná country melodie.

Obrazy Miroslava Dyla lze zakoupit v Galerii malířů Beskyd v areálu RC Čeladná. Zastavte se tam někdy! Pokud používáte Instagram, Miroslava Dyla najdete i tam. Sledovat jeho tvorbu můžete pod profilem atelierdyl. ■

Nahoře: Výstavu abstraktních akrylových obrazů měl Miroslav Dyl v Galerii Lara v lednu 2016. **Dole:** V Galerii malířů Beskyd jsou stále v prodeji jeho akvarelové obrázky, na kterých najdete lázeňský park, léčebné domy a různé přírodní motivy.

Našel jsem tu i lásku

aneb Čtení z návštěvní knihy Galerie Lara

Andrea Anderle Adamová

Musela jsem zapátrat v anotaci Čeladenských fontán, abych si připomněla, že naposledy jsem se do návštěvní knihy Galerie Lara začela před pěti lety, i když zběžně ji procházím při každé nové instalaci. Nejzajímavější výroky jsem tehdy vybrala do článku „Nejvíce se mi líbí všechno“, který vyšel v čísle 3, 4 / 2019. Od té doby kniha pořádně „ztloustla“ vlepenými letáky dalších výstav, protože jich každoročně uspořádáme devět. A tak jsem podnikla toto dobrodružství znovu. Bylo to opět čtení zajímavé, často úsměvné (do knihy rády píšou – a někdy kreslí – děti) a místy dojemné. Jeden z posledních zápisů jsem si vypůjčila do titulku článku, další vybrané najdete níže v textu.

Mile mě překvapilo, že se v zápisech návštěvníků často objevuje slovní spojení „**potěšení pro duši**“ a také mnohá poděkování. K léčbě těla přidává pacientům rehabilitačního centra psychické podněty a možnost pozitivních duševních zážitků. Právě s tímto záměrem jsme v roce 2011 chodbu přetvořili ve výstavní prostor, kterému jsme dali – jak se nám tehdy zdálo – poněkud troufalý název Galerie Lara. Troufalý proto, že se jedná o úzký a dost dlouhý prostor a víme přece, že větší formáty potřebují odstup! Uspořádaly jsme s kolegyní Alenou Jančurovou prvních pár výstav, neoficiální zahájení dokonce obstaral se svými obrazy na téma zážitků z terapie tmou Andy Urbiš. A galerie začala žít svým vlastním životem...

Zápisy v knize jsou důkazem, že „nárok na život“ galerie potvrzuje s každou další výstavou. Je také zřejmé, že pro pacienty rehabilitačního centra se stala místem, kam chodí opakovaně a rádi. Návštěvníky kavárny a wellness centra zase mnohdy překvapí, že zde takový prostor vůbec je. Po příjemné masáži či relaxaci v bazénu je prohlídka obrazů nebo fotografií přímo duševní „třešničkou na dortu“.

Zbyněk Bezecký: New York. Výstava **Můj svět**; 16. 2. – 20. 3. 2024

Výběr textů jsem začala v půlce roku 2019, tedy tam, kde jsem v předchozím článku skončila. Uskutečnili jsme dokonce i několik výstav v době covidu. V měsících, kdy kavárna nemohla být otevřena, byla stále v provozu pracoviště masérů, a tak se do galerie přece jen pár návštěvníků dostalo. Jen zápisů je samozřejmě z té doby daleko méně.

Jméno pisatele vzkazu záměrně neuvádíme. V závorce na konci sdělení je vždy uveden autor

a název výstavy, ke které se zápis vztahuje.

| 2019

- ◆ Jako živé – dnes mám narozeniny a to je nejkrásnější dárek. Děkuji.
(Anna Borská: *Květiny v hlavní roli*)
- ◆ Nejvíce se mi líbili konci v zimě.
(Valašsko objektivem Dany Křenkové)
- ◆ Pěkná výstava, malování je útek od reality a Vám se to moc daří.

„Obrazy nám dodávají duševní energii, jsou milým pohlazením a potěšením.“

◆ Pohlazení na duši, krása pro oči.
(Zlata Palečková, Miroslava Pastušková: *Malování pro radost*)

◆ Drahý bratře, čím starší, tím lepší. Děkuji za krásnou podívanou.
(Svatopluk Holeček: *Obraz jako šperk*)

◆ Milý Vašku, kouzelné fotografie, velmi inspirující... Tvoje fanyanky, holky z tenisu
(Václav Ďatka: *Fotografie z cest*)

◆ Díky za chvilku poezie.
(Fotografové z Poodří: *Voda a život*)

| 2020

◆ Milá Věrko, paráda, to jsem netušila, co v Tobě dříme. Jen tak dál.

◆ Je to tady strašně nádherné.
(Věra Křížová: *Hledání*)

◆ Oslava hor našich beskydských.

◆ Pohlazení pro duši, pro oči!
(Milena Vaculová: *Krajem mého srdce*)

◆ Dobrý den, nejvíce se mi líbil obraz „Za 5 minut 12“. Je to velice pěkné a pozoruhodné. Takže musím říct, že tato výstava je 10 z 10.

◆ Chodím se dívat na obrazy každý den.
(Eva Faldynová, Ivana Ševčíková, Vladi Kalach: *Krásy barev*)

◆ Myslím, že bych potřebovala všechny ty obrázky.
(Dagmar Blaháková: *Andělské vzkazy*)

| 2021

◆ Být v pravý čas na pravém místě.

◆ Pánové, nad fotografiemi jsem stála v němém úžasu. Díky velmi, velmi...
(Marián Béreš, Roman Polách: *Kouzlo krajiny*)

◆ Máš to pěkné, synu!
(Bogdan Kaleta: *Podzim a zima v Beskydech*)

◆ Nádherné záběry, Mistře. Člověk jak to vidí, tak by se mu chtělo na ta místa hnedka běžet.
(René Kajfosz: *Beskydy*)

◆ To je nádhera. Pohlazení po duši s velkou dávkou energie. Srdečné

díky za tu kouzelnou chvíli při prohlížení Vašich maleb.
(Amelie Gabrieli: *Naděje*)

| 2022

◆ Hezká galerie, děkujeme za hezkou neděli.
(Vlastimil Bjaček: *(ne)Všední okamžiky z Beskyd*)

◆ Milý Frede, moc Ti děkujeme za krásný zážitek, který jsi nám připravil.
(Alfred Krzemieň: *Island, krajina z jiného světa*)

| 2023

◆ Babi, jsi pro mě inspirací, děkuji za to!

◆ Moc hezké, jsou hezčí než vždycky.
(Alena Mixová: *Blue Moon*)

◆ Obraz Svítání, který je zároveň i obal knihy „Slunce vědomí“, je zářivý a plný nádherné energie.
(Romana Večeřová: *Světlo pozornosti*)

◆ Léčíme tu tělesné problémy. Obrazy nám dodávají duševní energii, jsou milým pohlazením a potěšením. Děkuji.
(Marie Slavíková Lesniaková: *Zahrada snů*)

| 2024

◆ Miluju krásu Vašich obrazů a našel jsem tu i lásku.
(Obrazy a obrázky výtvarníků z Ateliéru Mlejn)

Pokud jste naši Galerii Lara dosud nenavštívili, berte výše citované výroky jako pozvánku k návštěvě některé z letošních výstav. Je jich i tentokrát devět a poslední v prosinci bude mít pořadové číslo 122.

Výstavní plán až do roku 2028 je na našich stránkách www.larawellness.cz/galerie-lara/. Jste srdečně zváni, galerie v přízemí Apartmánového domu Lara je otevřena denně od 9 do 20 hod. ■

Miroslava Pastušková: *Louka*. Výstava **Reál v barvách**; 22. 3. – 1. 5. 2024

Zajímal se o všechno

Vzpomínka na návštěvu Karla Schwarzenberga v rehabilitačním centru

Andrea Anderle Adamová

Milé vzpomínky pomáhají zmenšit bolest nad nevratným odchodem člověka, kterého jsme si vážili nebo jsme ho měli rádi. Karel Jan Nepomuk Josef Norbert Bedřich Antonín Vratislav Menas kníže ze Schwarzenbergu zemřel ve Vídni 12. listopadu 2023 v kruhu své rodiny. A my si ho připomínáme vzpomínkou. Je to bez pár týdnů 10 let, kdy pan kníže navštívil za doprovodu starosty Pavola Lukši Čeladnou a naše rehabilitační centrum. V té době byl předsedou TOP 09 a předsedou Zahraničního výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky.

Návštěva Karla Schwarzenberga v rehabilitačním centru v roce 2014 sice trvala jen pár hodin, ale za tu dobu si stihl mnohé prohlédnout. Doprovázela jsem s fotoaparátem skupinu návštěvníků, a tak jsem mohla sledovat, jak se živě zajímal o to, jak naše zdravotnické zařízení funguje a jaká je jeho historie.

Při procházce parkem ho zaujaly původní budovy, Lázně a Ondřejka, zvědavě také nahlédl do vily Mátma, kde probíhá terapie tmou. Zajímal se také o účinky chladové terapie v Polariu. Při zastavení u stromu Lidumil se rád přihlásil ke svému čestnému členství v Okrašlovacím spolku Rozhledna, které jako ministr zahraničí České republiky přijal při obnovení spolkové činnosti v lednu 2011. Předsedou spolku Rozhledna je ředitel rehabilitačního centra Milan Bajgar.

V Čeladenské fontáně 2/2014 končil místopředseda spolku Rozhledna Petr Anderle zprávu o průběhu návštěvy Karla Schwarzenberga větou: „Byl v tom všem jistý symbol, který po všech stránkách zřejmě oceníme až po letech.“

Nechť je tato fotografická vzpomínka malým příspěvkem k ocenění osobnosti, která nám bude chybět. ►

1

2

1. Na Lázeňském náměstí bylo koncem března mimořádně teplo, a tak ředitel rehabilitačního centra MUDr. Milan Bajgar (vpravo) mohl pozvat milé hosty k posezení na zahrádce kavárny Lara.

2. Karel Schwarzenberg se zajímal o historii lázní a neopomněl potvrdit, že se hlásí ke svému čestnému členství v dnešním Okrašovacím spolku Rozhledna. Ten je pokračovatelem spolku, založeného v roce 1903 zakladatelem čeladenských lázní MUDr. Janem Mayem. Karel Schwarzenberg se jeho čestným členem stal v lednu 2011 ještě jako ministr zahraničí České republiky. Po jeho pravici starosta Čeladné Pavol Lukša, Pavla Bajgarová, Petr Anderle, člen ochranky, ředitel rehabilitačního centra Milan Bajgar a poslanecký poradce Ing. Mrhač. **3.** Dostalo se také na příběh MUDr. Jana Maje – lékaře lidumila, na jehož počest byl v roce 2013 v lázeňském parku v blízkosti Jezírka přání vysazen javor červený s názvem Lidumil. Přímo u stromu se Karel Schwarzenberg podepsal do Lidumilovy pamětní knihy. **4.** Se zájmem si prohlédl lázeňské domy a jejich okolí a seznámil se s provozem léčebných domů.

5

5. Společná fotografie u stromu, který připomíná potřebnost lidumilství. Zleva Ing. Mrhač, Karel Schwarzenberg, Pavol Lukša, Petr Anderle a Milan Bajgar.

6

6. V půlce ledna 2013 zavítal Karel Schwarzenberg do Ostravy v rámci předvolební kampaně před druhým kolem první přímé volby prezidenta ČR. Setkání s občany proběhlo v budově tehdejšího Domu knihy Librex, moderoval ho Ladislav Špaček a my jsme také byli u toho. Naděje na setkání v lepších časech je tu stále...

Fotografové už soutěžit nebudou

Loňský, 13. ročník fotosoutěže Lázeňská stopa byl poslední

1. místo. Petra Florčinská: Na vyhlídce, srpen 2023. Z Lara Wellness až na vrcholky hor.

Téma „Zajímavosti z RC Čeladná“ přilákalo vloni jen minimum účastníků soutěže fotografických amatérů, kterou každoročně na různá témata vyhlášovalo RC Čeladná. Co do množství soutěžících to byl velký propad, protože ještě rok předtím jejich počet dosáhl dvacítky. Soutěž organizovaly a vyhodnocovaly kolegyně z oddělení rozvoje a marketingu. Ze čtyř přihlášených účastníků vybraly tři nejlepší a pro nezáměr se rozhodly soutěž ukončit.

První místo vyhrála paní Petra Florčinská s fotografií *Z Lara wellness až na vrcholky hor*, jako

ocenění dostala voucher na 3 vstupy do bazénu. Druhé místo obsadil pan Jiří Roupa se snímkem *První výlet kachniček*, obdržel voucher na 2 vstupy do bazénu. Třetí místo získal pan Radim Čelechovský s fotografií *Celkový pohled na lázeňský dům*, získal voucher na 2 vstupy do solné jeskyně. Paní Romana Konečná poslala snímky až po vyhodnocení.

Děkujeme všem účastníkům fotosoutěže a věříme, že jejich fotografie čtenáře Fontány jako vždy potěší. Škoda, že je to naposledy... (red) ►

Účastníci fotosoutěže Lázeňská stopa 2023

na téma
Zajímavosti z RC Čeladná:

Radim Čelechovský,
Ostrava-Poruba

Petra Florčinská,
Nové Dvory

Kateřina Kociánová,
Kopřivnice

Jiří Roupa,
Moravská Ostrava

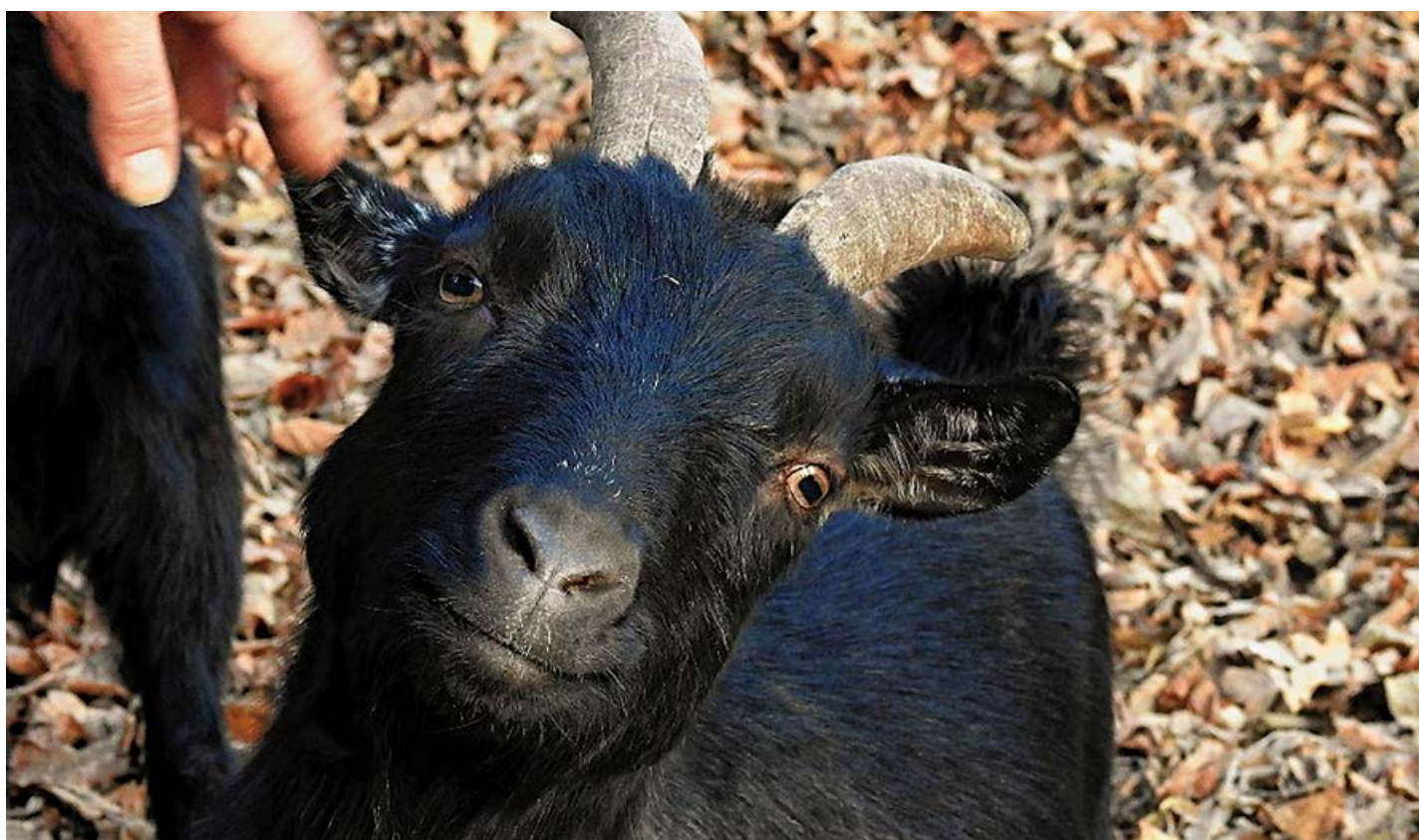

Vlevo nahoře 2. místo. Jiří Roupa: První výlet kachniček na Jezírku přání. „Tak, milé děti, ještě si chvilku zaplavte a pak půjdeme k Sestřičkám na limonádu.“

Vlevo dole 3. místo. Radim Čelechovský: Zaujal mě celkový pohled na lázeňský dům – dnes už se v takovém stylu nestaví.

Nahoře: Kateřina Kociánová: Zákoutí zahrady Polárka. A kam pojedu příští rok? Přesná a jasná volba – do klidného, pohodového rehabilitačního domu, kde je navíc úžasný personál, na který se můžu vždy stoprocentně spolehnout.

Dole: Symbolická tečka za 13 roky s fotografiemi od pacientů a návštěvníků rehabilitačního centra. Děkujeme všem, kteří se zúčastnili a přispěli tak k radosti ostatních. Stanislava Slovácová: Koukej, jak jsem krásný. (6. ročník soutěže. 2016, Poďte s námi do parku.)

Novinky v TV Ondřejka: Do roku 2024 vstoupilo naše vysílání v novém kabátu

David Věžník

Pravidelní diváci naší televize si mohli všimnout, že od ledna letošního roku běží vysílání v jediném bloku, doplněném o několik zcela nových segmentů. Reagujeme tak na měnící se potřeby zákazníka – pacienta. Činili jsme se i, co se týče natáčení: tři videa jsou hotová.

První verzi vysílání programu s názvem **Televize Ondřejka** jsme spustili v únoru 2013. V téže době jsme také všechen televizní materiál začali zveřejňovat na vlastním YouTube kanále www.youtube.com/rehabilitacnicentrum. Do konce roku 2023 mělo vysílání TV Ondřejka čtyři různě tematicky zaměřené programové bloky.

Od ledna 2024 běží vysílání v jediném bloku.

Ten je kombinací vybraného, redukováného obsahu oněch čtyř původních a nových segmentů. Přibyly zcela nové pozvánky na výlety a další novinky. Na internetu máme aktuálně trvale zveřejněno celkem 192 videí. Ve vysílání TV Ondřejka je jejich počet nižší, protože neaktuální snímky průběžně z programu vyřazujeme. V této pravidelné rubrice představujeme nové přírůstky ve videografii i další změny ve vysílání.

I Televizní vysílání se dočkalo velkých změn

Jak jsme naznačovali v čísle 3–4 loňského ročníku, byl rok 2023 zasvěcený přípravám na zásadní změny ve vysílání naší televize. Společnost e-Datavision.cz a marketingové oddělení vše doladily před Vánocemi, a do roku 2024 tak TV Ondřejka vstoupila oděná do nového kabátu.

Co je tedy jinak? Vysílání již neběží ve čtyřech tematicky různých programových blocích, které se střídaly po dnech, ale v bloku jediném. Ten běží nepřetržitě. Z oně čtyřice bloků si přitom bere to nejlepší a přidává k nim i novinku – tipy na výlety do blízkého i vzdálenějšího okolí našeho areálu.

Pestrost vysílání zajišťuje střídání takzvaných „prezentací“. Některé tyto prezentace jsou delší a obsahují videa, která už dobře znáte. Například Příběh lázní Čeladná nebo vybrané reportáže z akcí, které jsme sami natáčeli. Mezi ně jsou vloženy kratší prezentace, jež představují novinky v našem centru

(ale také například zvou do cukrárny), a pak zmíněné tipy na výlety. Ty jsou řazené vždy po dvou nebo po třech, mají speciální grafiku a obrazově je doprovázejí vybrané fotografie dané lokality nebo aktuální pohledy webových kamer umístěných přímo na daném místě. Celkem jsme těchto tipů nasbírali 33! A že bylo z čeho vybírat, můžete posoudit i sami – kompletní seznam najdete v infoboxu vpravo.

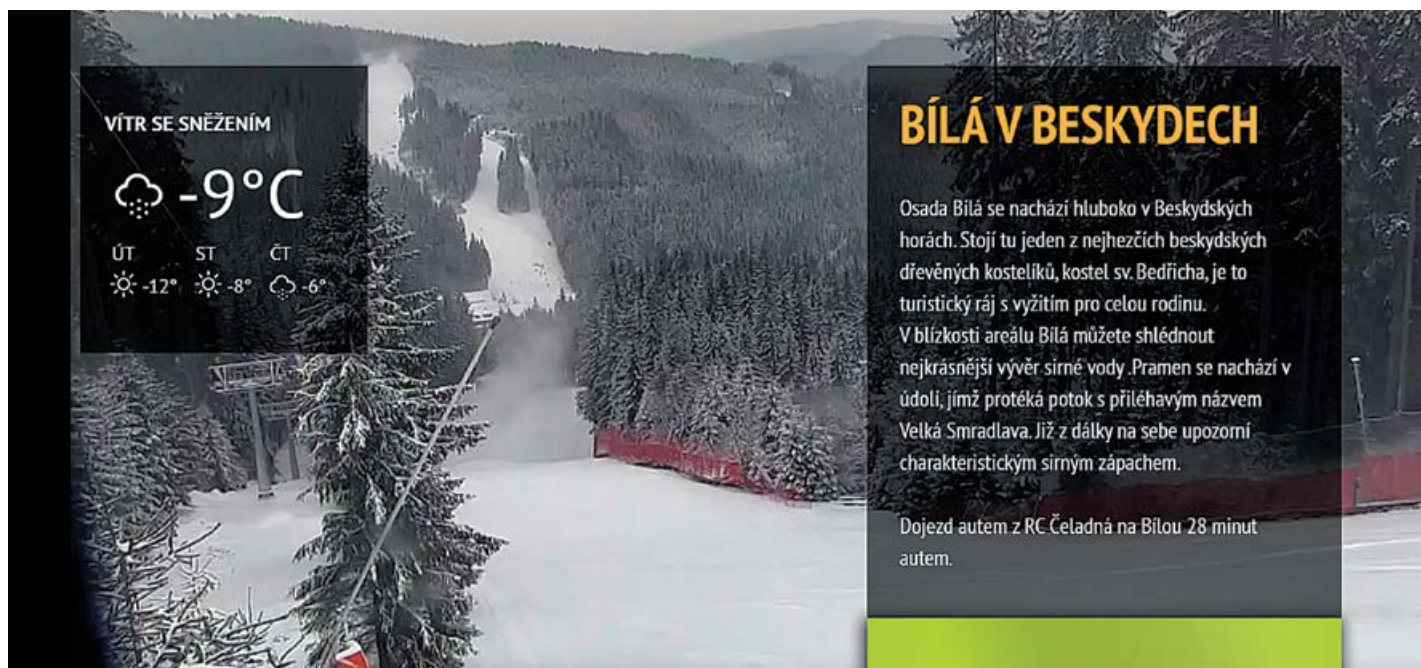
Celý tento jeden blok má stopáž zhruba osm hodin, během dne se tak na kanále televizorů v pokojích pacientů protočí vícekrát. A protože nemá začátek ani konec v pevném čase, zapnou-li si pacienti televizi zítra v tentýž čas jako dnes, uvidí zase něco jiného.

I Představujeme bosý chodník

V průběhu měsíce září byl v areálu rehabilitačního centra zrealizován dlouhodobý nápad – bosý chodník. Je vytvořen výhradně z přírodních materiálů nacházejících se v blízkém okolí – mimo jiné z oblázků a kamenů z řeky Ostravice či kulatin ze stromů nedalekého lesa. Procházka po tomto chodníku nechává bosé nohy pocítit a zakusit různorodé přírodní materiály, poskytuje tak chodidlům rozmanitou škálu hmatových a stimulačních vjemů. V devadesátisekundovém klipu, natočeném ve spolupráci s marketingovým oddělením, tuto novinku představil vedoucí fyzioterapeut Honza Neuwirth. V zimních měsících je chodník zakrytý, budete se moci po něm projít až zase od jara do podzimu.

I Vzpomínáme na Mikulášskou vizitu

Začátek prosince patří v našich krajích tradičně obchůzce svatého Mikuláše. A loni vyrazili hned dva tito štědří páni se svými pomocníky andělem a čertem „na vizitu“ i do pokojů léčebných domů v našem centru. Pacienti byli touto nečekanou návštěvou překvapení, básničky ale poctivě zarecitovali. Za odměnu dostali všichni vitamínový balíček. Dvouminutový snímek zachycující tuto svatou vizitu rovněž najdete jak na našem YouTube, tak ve vysílání TV Ondřejky.

Tipy na výlety v našem vysílání

Bílá, Pustevny, Kohútka, Stezka Valaška, Opálená, Rožnov pod Radhoštěm, Horní Bečva, Soláň, Štramberk, Kopřivnice, Lysá hora, Ostrava, Třinec, hrad Starý Jičín, Hukvaldy, Horečky, Ondřejník, Velký Javorník, Travertinová kaskáda, kaple sv. Cyrila a Metoděje, z Malenovic k Pacošům, Palkovické lurdy, Bylinné lázněčky, Beskydský pivovárek v Ostravici, Gruň – Staré Hamry, Jurkovičova rozhledna, Valašské muzeum v přírodě, Rožnovské pivní lázně, přírodní koupaliště v Novém Hrozenkově, poutní místo Živčáková, solný důl Wieliczka, Boboffka a Ráj dřevěných soch.

I Natáčíme s Vacumedem

Vedení Rehabilitačního centra Čeladná před časem rozhodlo o nákupu přístroje s názvem Vacumed (více si o něm můžete přečíst na prvních stranách tohoto čísla) a my jsme si samozřejmě nenechali ujít příležitost vám tuto takzvanou intermitentní podtlakovou terapii představit i ve vlastním videu na YouTube.

I Info kanál

Vysílání našeho druhého televizního programu s názvem Info kanál jsme zahájili v lednu 2019. Tento program zobrazuje texty a fotografie, které stručně představují naše služby a různé aktuální informace. Program má pět základních okruhů témat, která jsou vizuálně odlišena různě barevnými lištami: Informace o léčbě v RC Čeladná (tmavě modrá), nabídka služeb wellness centra Lara (oranžová), restaurace U Sestřiček (světle modrá), pozvánka do Galerie malířů Beskyd (rezavě hnědá) a kulturní nabídka (zelená). Fotografie a texty se obměňují po několika sekundách.

Na obrazovce Info kanálu se trvale zobrazuje aktuální čas, datum a jmeniny. Pravidelně se také načítá místní předpověď počasí na dva dny a na nejbližších několik hodin. Zobrazuje se rovněž několik nejbližších kulturních akcí a pozvánky na dva hudební pořady každý týden v úterý a v pátek. Hlavní výhodou tohoto kanálu je okamžitá možnost změny obsahu. Neaktuálnější jsou textové informace v dolní liště a pacientům je doporučujeme sledovat denně. ■

Poznámka šéfredaktorky:

Téměř od počátku mělo vysílání TV Ondřejka unikátní znělku v podobě videa doprovázeného hudbou Leoše Janáčka. Konkrétně se jednalo o Čeladenský tanec ze známého kompletu Lašských tanců.

Světově uznávaný a dodnes moderní hudební skladatel z nedalekých Hukvald složil za svůj život mnoho různých skladeb. Ale jen čtyři z nich mají v názvu obec nebo místo v krajině*. **Čeladenský tanec** zařadil Janáček kromě již zmíněných Lašských tanců také do souboru starších Národních tanců na Moravě (1888, Čeladenský tanec 12. v pořadí skladeb) a Valašských tanců (1889, Čeladenský tanec 1.).

Je velká škoda se vzdávat hudební skladby, která přímo reprezentuje místo sídla rehabilitačního centra, obec Čeladnou...

* Názvy obcí a míst v Janáčkových skladbách: Čeladná (3x); Hukvaldy (rodná obec), pražská čtvrť Hradčany; Soláň (vrch v Hostýnsko-vsetínské hornatině nedaleko Rožnova pod Radhoštěm).

Leoš Janáček (1854–1928): *Národní tance na Moravě*, 1888 (Čeladenský tanec dvanáctý v pořadí); *Valašské tance* op. 2, 1889 (Čeladenský první v pořadí); *Ukvalské písně*, 1899; *Na Soláni čarták*, 1911; *Hradčanské písničky*, 1916; **Lašské tance**, 1924 (Čeladenský pátý v pořadí); *Na starém hradě Hukvaldském*, 1926. ■

Až se jaro zeptá...

aneb Mikulášská vizita i vánoční akce se povedly

Krátké dny a o to delší noci sice vyzývají ke zpomalení a k odpočinku, ale v rehabilitačním centru to neplatí. Tedy neplatí to, pokud jde o provoz centra, protože ten – na rozdíl od některých lázní – žádnou sváteční přestávku nemá. Rehabilitaci potřebují pacienti po celý rok, a tak dokonce zvýhodňujeme ty, kteří absolvují rehabilitační pobyt v období vánočních svátků. Jako vánoční dárek dostanou každoročně podstatnou slevu z doplatku na ubytování.

Samozřejmostí jsou speciální vánoční kulturní akce, letos k rozsvícení vánočního stromčeka a ke slavnostní štědrovečerní tabuli přibyla velice podařená „Mikulášská vizita“. Tak to vezměme popořadě.

ROZSVÍCENÍ VÁNOČNÍHO STROMU

Text a foto: Blanka Ochmanová

V pátek 24. 11. 2023 v 17 hodin jsme na Lázeňském náměstí slavnostně poprvé rozsvítili vánoční strom. Atmosféru blížících se svátků podtrhly koledy, vůně svařeného vína a domácích perníčků. Návštěvníci si také mohli zakoupit drobné vánoční dárky v Galerii malířů Beskyd, která byla otevřena po celou dobu konání akce.

Nedílnou součástí programu bylo vystoupení oblíbené skupiny praktických lékařů Praktick People, kteří se představili se svým programem od 18 hodin v restauraci U Sestřiček.

Zeptali jsme se paní doktorky Martiny Chudobové na pocity z vystoupení: „*Jsem opravdu moc rádi, že jsme si mohli opět zahrát v příjemném prostředí Rehabilitačního centra Čeladná, tentokrát pod zasněženými horami. Jako lékaři víme, že hudba povznáší duši a dovede příznivě ovlivnit i naše tělo. Snad jsme naším hudebním večerem předali všem alespoň trochu*

Nahore: Nechyběl svařák, dobrá nálada a úsměvy na tvářích.

Uprostřed: Příjemná předvánoční pohoda se nesla celým náměstím.

Na protější straně: Program v restauraci U Sestřiček zahájil ředitel MUDr. Milan Bajgar. Vánoční strom se na Lázeňském náměstí krásně vyjímal.

radosti, uklidnění a pohody v předvánočním čase. Přejeme pacientům i zaměstnancům krásné vánoční svátky a láskyplný další rok pokud možno ve světě bez válek a epidemií.“ I my jsme se připojili k přání příjemného předvánočního času a za rok se na Vás opět těšíme u rozsvícení vánočního stromu.

Za naše centrum patří velké poděkování vedoucí provozu restaurace a kavárny Tereze Šenkové za nápad a organizaci, samozřejmě panu řediteli, cukrářkám za napečení perníčků, zaměstnancům, kteří prodávali venku, a všem, kteří byli pracovně v restauraci, kde následný program pokračoval. A také kapele Praktik People ve složení Martina Chudobová, Pavel Mucha, Zdeněk Šimek, Petr Štichauer a Jaroslav Samek. A samozřejmě všem, kteří nás přišli podpořit – zaměstnancům, pacientům, obyvatelům Čeladné a okolních vesnic a dalším návštěvníkům. Nesmíme pak zapomenout ani na naše údržbáře a za nazdobení vánočního stromu poděkovat Mirkovi a Honzovi Zajacovým.

Těšíme se na příště. ►

MIKULÁŠSKÁ VIZITA

Tomáš Bajgar, Lucie Mohwinkel,
Blanka Ochmanová; foto: Jan
Neuwirth

Na zlaté niti se letos do areálu Rehabilitačního centra Čeladná spustil svatý Mikuláš. Oživili jsme tak dřívější tradici a potěšili naše klienty. Ti si mnohdy i se slzou v oku zavzpomínali na své dětství.

S návrhem mikulášské nadílky přišla Bětka, která se této akce před mnoha lety, jako anděl, zúčastnila. Přípravy a organizace se s radostí ujaly Tereza a Blanka. Vznikly tak dva nebeské týmy. Mikuláš Blanka, čert Tereza a anděl Bětka. Ve druhém týmu byli Mikuláš Tomáš, čert Libor a anděl Lucka.

Dopoledne jsme strávili přípravou vitamínových balíčků a jejich

rozvozem po léčebných domech, kde jsme si je později vyzvedli. Po obědě nastal čas vytáhnout šminky, nabarvit vlasy a vousy a nasoukat se do kostýmů. Naše první kroky vedly za fotoaparát ke kapličky, kde nás symbolicky zvěčnil kolega Honza.

Jelikož jsme byli v této roli nováčci, rozhodli jsme se první Léčebný dům Dr. Maye projít společně. Vyzvedli jsme si připravené balíčky a s vnitřním rozehvěním vyrazili do jednotlivých pokojů. Pacienti nás mile překvapili. S radostí nám zazpívali, zarecitovali básničku, zacvičili a zatančili. Těm stydlivějším jsme se zpěvem pomáhali. Nikdo nedostal balíček zadarmo. Společně jsme tak vytvořili kouzelnou atmosféru. Honza ji zachytil na videu, které můžete zhlédnout na

našem YouTube kanálu a ve vysílání TV Ondřejka.

Do večera jsme obešli všechny pokoje rehabilitačního centra. Během přecházení z jednoho léčebného domu do druhého jsme potěšili kolemjdoucí, zastavili jsme se také za „hříšníky“ v restauraci U Sestřiček a v kavárně Lara.

Akce byla náročná, ale stálo to za to. Odměnou nám byly úsměvy a radost klientů. Několik následujících dní se o ničem jiném nemluvalo. Po takto velkém úspěchu jsme se rozhodli, že tuto tradici obnovíme. Už teď se proto těšíme na letošní mikulášskou vizitu.

Závěrečné poděkování patří panu řediteli MUDr. Milanu Bajgarovi, který mikulášskou nadílku podpořil.

Nahore: Chvilé napětí před vstupem do jednoho z prvních pokojů v LD Dr. May. Jak pacientky přijmou nebeskou návštěvu s doprovodem čerta? **Dole:** Dopadlo to skvěle. Z plných plic si obě pacientky zazpívaly a vitamínový balíček je velmi potěšil. **Na protější straně:** Dole zleva čertové Tereza a Libor, za nimi Tomáš, Lucie, Blanka a Bětka. Se sněhem jim to mimořádně slušelo.

TRADIČNÍ ŠTĚDROVEČERNÍ TABULE

Jaroslav Kozel

Připravit slavnostní štědrovečerní tabuli pro pacienty rehabilitačního centra je pro mě už dlouholetá radost.

Kolik Štědrých večerů jsem strávil v práci, to už ani nespočítám. Hodně jsme jich měli v restauraci U Sestřiček a letos jsem měl službu v jídelně LD Dr. Storch. Spolu s kolegyní Gabčou Šamajovou jsme prošívali slavnostní tabule pro 65 pacientů a na její fotografii se můžete podívat, jak se nám to povedlo. Samozřejmě by to nešlo bez našich kuchařek, které připravily menu, a také bez cukrářek, protože součástí večere byla pro každého pacienta krabička s vánočním cukrovím z naší výroby.

Pacienti byli jako vždy nadšení a my byli rádi, že se u nás cítili jako doma. Když jsem je v jídelně přivítal, bylo vidět, že na chvíli

zapomněli i na všechny svoje bolesti a vánoční atmosféru si užili se spolustolovníky jako s velkou rodinou.

K večeři měli na přípitek skleničku vína, smažené rybí filé

s bramborovým salátem a na konec jsme podávali kávu. Je to prostě krásná tradice a spolu s připomínkou duchovního poselství Vánoc patří neodmyslitelně k závěru roku v našem zdravotnickém zařízení. ■

Střípky z loňského pobytu Srdíčkové Romanky Od záchrany veverky Rozárky po Otevření sezóny

V letošním roce se opět s přítelem těšíme na rehabilitační pobyt v „našem“ oblíbeném RC Čeladná. Léčba zde má na nás pozitivní efekt. Okolní příroda se na tom všem velkou měrou podílí také. Děkujeme, že můžeme opakovaně využívat odbornou léčbu v tomto zařízení.

Aby naše těla fungovala, je potřeba se o ně starat. Pravidelný pohyb, vycházky, cvičení, ať už v domácím prostředí, nebo ve skupinách jógy pro „roskaře“, kondiční cvičení a pravidelná rehabilitace v průběhu roku. Minimálně jednou ambulantní a následně rehabilitace v RC Čeladná udržuje náš stav, abychom mohli obstojně „fungovat“ i s naší nemocí (roztroušená skleróza). Proto sem jezdíme pravidelně v jarních měsících. V RC Čeladná nám léčba dokreslená prostředím maximálně vyhovuje a pomáhá.

Když jsme sem začali jezdit, byli jsme třikrát ubytovaní v LD Polárka a vždy jsme byli velice spokojeni. Polárka se stala naší srdeční záležitostí.

Následně jsme dvakrát využili ubytování v LD Storch II. Na něm oceňujeme, že hlavní procedury i strava jsou pod jednou střechou a doplňkové služby jsou v areálu „na dosah“. Zde jsou pro nás přijatelnější přesuny. Vždy se najde pro a proti. Na „naši“ Polárku se

však rádi vracíme do kryto komory, kterou stále hlídá oblíbený lední medvěd. Každý rok se s ním nechávám vyfotit. A tak jde čas... Opět jsme o rok starší, na něm to však není znát. Fotografii posílám domů s pozdravem a se slovy: „Zamilovala jsem se do medvěda. ;-)“

Celkově je tedy RC Čeladná naší srdeční záležitostí a rádi se sem vracíme.

Když zavzpomínám na loňský rok, vybavím si prožité věci, se kterými se s vámi ráda podělím.

Hned první den nástupu, což bylo 2. května, jsme se v podvečer vydali na vycházku, abychom se takzvaně rozkoukali. Vyšli jsme směrem od LD Storch II k AD Lara. Najednou jsem před námi, na cestě pod stromem, uviděla malý, chlupatý chomáček. „Copak to asi může být?“ přemýšlela jsem společně s přítelem. Přišli jsme blíž a zjistili, že je to mládě veverky. Bylo divné, že před námi neuteklo. Ba naopak – schouleně čekalo. „Žije?“ Příklad zkusil veverušku pohladit stéblem trávy. Trošku se pohnula, kousiček nemotorně popolezla a opět se schoučila. Trásla se zimou, byla zesláblá. Vše nasvědčovalo pádu ze stromu.

„Co teď?“ Začali jsme hledat kontakt na nějakou záchranou stanici. Po dvou nezdařilých pokusech, kdy hovor nikdo nebral, jsem zkusila zavolat na veterinu

Romana Konečná se zachráněným mládětem veverky Rozárkou v improvizovaném přepravním „hnízdě“.

v Čeladné. Paní doktorka nám poradila Záchranou stanici v Bartošovicích. Nenapadlo nás, že zachraňovat veverku nebude jen tak. Bylo nám sděleno, že bohužel nemají 24hodinovou pohotovost a přijet si pro ni mohou až druhý den. Rada po telefonu, aby veverka přežila, zněla: dát ji do krabice, zahřát ji, nakrmit. Nakrmit?!? Nejlépe prý převařenou a vychlazenou 12% smetanou, podávat injekční stříkačkou. Tohle zajistit bylo nemožné! Vysvětlila jsem, že jsme pacienti v RC Čeladná a tohle bohužel není v našich silách. Nezbyvalo než veverku do ZS dopravit. Zabalili jsme tedy mládě do papírových ubrousků (udělali

jsme takové hnízdečko) a vydali se na cestu. Paní na ZS nás přivítala, veverku si převzala, zvážila, vyšetřila a zapsala potřebné údaje. Veverka vážila pouhých 21 gramů! Byla zesláblá, hladová a poraněná, a tak byla umístěna na intenzivní péči. Odjížděli jsme s dobrým pocitem, že o ni bude odborně postaráno.

Hned druhý den jsme tam zavolali s otázkou, jak se veverce, kterou jsem si pojmenovala Rozárka, daří. Sdělili nám, že byla ošetřena, nakrmena a zůstává na intenzivní péči. Bylo důležité, aby přijímala potravu. Několikrát za svůj rehabilitační pobyt jsme si volali a dozvěděli se vždy pozitivní informaci, že veverka žije a dobře prospívá. Bylo vyhráno!

Z intenzivní péče pak byla Rozárka byla předána do voliéry mezi ostatní veverky, aby se aklimatizovala pro přirozené prostředí.

Když jsem volala již z domova, po návratu z Čeladné, řekli mi potěšující zprávu, že 13. června byla „naše“ veverka vypuštěna do přírody, do lokality v okolí Bartošovic. Tato záchranná mise byla úspěšná. Přeji všem mláďatům i všem zvířátkům, aby vždy, když to bude potřeba, našla své zachránce a následnou péči, která jim dopomůže k záchraně života.

Děkuji všem ze ZS Bartošovice za vstřícnost, ochotu a odbornou péči nejen o tuto veverku, ale o všechna zvířátka, o která se pečlivě staráte. Děkuji za vše, co děláte, a za to, že „jste“. Ať se vám ve všech činnostech daří!

V průběhu našeho loňského pobytu jsme navštívili několik velmi vydařených akcí. Jednou z nich byla beseda s legendárním beskydským horalem Janem Satinou. Děkujeme velice za možnost osobního setkání s tak pozitivním člověkem a milovníkem života. Jeho poutavé vyprávění životních zážitků bylo pro nás velikým osvětlením a příjemným naladěním. Přejeme panu Satinovi stálý elán a pevné zdraví.

Přednášky organizuje RC Čeladná a Okrašlovací spolek Rozhledna v rámci vlastivědného přednáškového cyklu Abeceda Beskyd, za což velice děkujeme. V přítomnosti členů spolku je nám vždy příjemně také díky organizační spolupráci manželů Anderlových. Těšíme se na případné další setkání, pokud se v průběhu našeho pobytu opět termínově trefíme.

Dalším krásným zážitkem pro nás bylo seznámení s malířkou, paní Janou Pavelkovou. Zastihli jsme ji v galerii Lara, když s paní Adamovou instalovala svoji výstavu obrazů s názvem Veselé obrázky. V průběhu pobytu jsem se pak několikrát procházela a se zájmem opakovaně obdivovala její obrazy. Určitě jsem měla své favority. Většinou u mne převažuje příroda a květiny. Ovšem na díle, které mne oslovilo nejvíce, létali bílí rackové. Jako by „skotačili“ nad hladinou moře. Jejich uskupení, které bylo na malbě zachyceno, bylo ve tvaru srdce. Tak jsem to aspoň vnímala já, „Srdíčková Romanka“, jak mne přítel kdysi nazval, neboť všude vidím srdce (mraky ve tvaru srdce, kamínky ve tvaru srdce, různé přírodniny ve tvaru srdce a tak podobně).

Do tohoto obrazu jsem se zamilovala a chodila se dívat, jak se bílí rackové vesele vznášejí nad mořem. Jako andělé. Na levé straně srdce jsem totiž hned uviděla „anděla“. Prostě tam byl. Děkujeme za tu krásu, za možnost jejího zhlédnutí. Nesmím však zapomenout ani na talentovaného vnuka paní Pavelkové, který na výstavě, jako host, vystavoval obraz Řecké moře. Zasloužil si náš obdiv. Oběma přejeme, ať se jim i nadále v jejich tvorbě daří.

No, a na závěr aspoň krátce vzpomenu, že jsme se vloni mohli poprvé zúčastnit velké kulturní akce Otevření sezóny, s bohatým programem pro všechny věkové generace. Termín našeho pobytu byl tomu poprvé nakloněn. ■

Poznámka redakce: Romana Konečná je spolu se svým partnerem Milanem Svobodou dlouholetou pacientkou našeho rehabilitačního centra. Pravidelnou rehabilitaci potřebují oba kvůli svému vážnému onemocnění. A proto nás mimořádně těší, že se rozhodla podělit se občas o svoje zážitky a dojmy na stránkách Fontány. Věříme, že její radostné vidění světa bude povzbuzením pro další pacienty.

Obraz Jany Pavelkové v Galerii Lara skrýval pro paní Romanu nejen srdce, ale také anděla. Vidíte ho také?

Místo činu: Uherské Hradiště

Andrea Anderle Adamová

Ptáte se, proč je v názvu článku Uherské Hradiště, když jsme dvě ženy na snímku vyfotografovali v kavárně Lara v Rehabilitačním centru Čeladná? A o jaký čin se jedná?

Název je sice parafrází známého kriminálního seriálu, ale v našem případě se jedná o čin, respektive činy veskrze kladné. Jak to?

Vpravo na snímku je paní Ivana Hlušková, která se u nás léčila loni v létě, vlevo je její ergoterapeutka Markéta Vaverková. Fotografie je z prosince 2023, kdy jsme se sešly kvůli té hromadě našich časopisů, která leží před nimi. Pravidelní čtenáři už jsou možná „v obraze“. Minulá Čeladenská fontána (5, 6/2023) přinesla na prvních pěti stranách děkovný dopis paní Ivany, adresovaný řediteli rehabilitačního centra a vedoucímu fyzioterapeutovi. Mimo jiné v něm popisuje svou cestu od těžkého sportovního úrazu zpátky ke zdraví. A tak nebylo náhodné ani setkání s ergoterapeutkou, která jí v tom u nás pomáhala.

A ta hromada časopisů? Paní Ivana byla s léčbou a hlavně s Markétinou pomocí tak spokojená, že mě poprosila o větší počet výtisků časopisů s „jejím“ článkem. Přesně řečeno je jich na té hromadě rovných padesát. Ty se rozhodla postupně rozmístit do zdravotnických zařízení v Uherském Hradišti, kde je doma. V prosinci si pro ně přijela osobně a Markéta u toho nemohla chybět. Za ty tři měsíce rehabilitace

se z nich totiž staly kamarádky, které jsou v kontaktu i nadále. Cesta uzdravování a rehabilitace po úrazu je dlouhá a má různé „zákruty“ a zastavení. A tak je dost pravděpodobné, že na jaře k nám paní Ivana přijede znovu. Mezitím má naplánovanou ambulantní léčbu v Uherském Hradišti a právě na různá tamní ambulantní pracoviště se rozhodla náš časopis předat. A to je samozřejmě skvělá nabídka činů, které se neodmítají.

Už v prvním článku sama sebe označila za „chodící reklamu“ na naše rehabilitační centrum. Svou „novou profesi“ a záměr později upřesnila takto:

„Určitě dám do nemocnice u nás v Uherském Hradišti, na neurologii i na rehabilitační oddělení. Dám několik výtisků i mojí sestře, která je lékařkou v nemocnici v Příbrami. U mě v práci taky pár rozdám, učitelé ani nevěděli, že takové centrum v Čeladné existuje. Znají většinou jen klasické lázně, Klimkovice nebo Darkov. Určitě Vás ráda všude Vaším výtiskem uvedu a doporučím. V tomto nemám jediný problém.“
Děkujeme! ■

Připadám si jako bájný Fénix, který povstal z popela

Vážený pane řediteli, dne 11. 1. 2024 jsem se vrátila z dvouměsíčního pobytu v RC Čeladná. Bez přehánění mohu říci, že bych mohla vystupovat jako živá reklama na Vaše centrum. Dostala jsem se k Vám přes FNO Ostrava, kde jsem prodělala operaci mozku – meningeom v centrální krajině, kvůli čemuž jsem měla omezenou pohyblivost levé části těla a zejména monoparezu levé dolní končetiny. Chci touto cestou nejen poděkovat za velice kvalitní a profesionální služby, které RC poskytuje, ale zároveň zaslat konkrétní pochvaly.

Byla jsem ubytována v Léčebném domě Dr. May. Spadala jsem do péče MUDr. Kateřiny Nogové, která k mé léčbě, požadavkům a dotazům přistupovala empaticky, s lidskostí a vždy uměla poradit a změnit plán procedur k mé plné spokojenosti. Byla jsem velmi ráda i za to, že mi paní doktorka pobyt o měsíc prodloužila, neboť až během druhého měsíce došlo k podstatným změnám v mém zdravotním stavu, a to jak fyzickém, tak zejména psychickém. Prostředí LD je skvělé, příjemné až domácí. Tomu přispívá celý kolektiv sestřiček a ošetřovatelek pod vedením staniční sestry paní Evy Malinové. Celý personál, přestože má na starosti mnoho různorodých činností a je v jednom kole, má vždy úsměv na tváři, jsou příjemní, ochotní, empatictí, zároveň profesionální, sehraní a tím vytváří celkovou pohodu v LD. Cítila jsem se velmi bezstarostně, uvolněně, bez zbytečných pocitů obtěžování apod., jak tomu v mnoha zařízeních je. A přiznám se, že jsem přijížděla s nedůvěrou a obavami – naštěstí se nic z toho nedělo a opak se stal skutečností.

Co se týká procedur, které jsem postupně absolvovala, musím říci, že jsem byla překvapena, co všechno se v dnešní době dá s tělem provádět k jeho uzdravení. Všichni, kteří se na práci se mnou podíleli, zaslouží velkou pochvalu, a přestože se nechci nikoho dotknout, zmíním některé jmenovitě. Přímo v LD jsem docházela na elektroterapie k paní Martině Šigutové, která je skvělá a člověk na pravém místě. Má časový itinerář procedur pro všechny pevně v rukou, organizačně je neskutečně zdatná a do toho zůstává velmi milá, ochotná, usměvavá, přestože se nezastaví během celé směny. Má můj obdiv. Docházela jsem i na plynové injekce k Bc. Michaelě Holíkové, DiS., a zároveň na fyzioterapii k Bc. Michaelě Švejtové – i jim patří dík a pochvala, dělají svou práci s úsměvem, profesionalitou a empatií. Úžasným zážitkem a poznáním pro mě byly různé procedury vedené Mgr. Janou Roubínkovou, zejména cvičení čchi-kung. Paní Jana je úžasný človíček, který svým entuziasmem umí nakazit okolí. Mě její lekce neskutečně nadchly, pomáhaly a ukázaly to, že je možné své tělo ovládat i energií, kterou v sobě člověk má

a o které vlastně ani neví. Díky ní jsem rozhodnutá ve cvičení čchi-kung pokračovat i nadále. Z dalších se o mě starali v posilovně zejména Mgr. Pavel Kocich, v Lázních Petra Boháčová, DiS., a při skupinovém cvičení Bc. Alena Drozdeková. Všichni jsou profíci s úsměvem na tváři. V neposlední řadě chci pochválit (pro mě anonymní) kolektiv kuchyně, neboť tak pestré a hlavně skutečně velmi chutné jídlo se jen tak nevidí, a polévky – ty byly famózní.

Pane řediteli, omlouvám se za obsáhlost, ale opravdu nešlo mou vděčností, spokojeností a pochvalou vyjádřit stroze pár větami. Chci, abyste věděl, že máte skvělý kolektiv profesionálů, kteří umí poradit, pomoci a postarat se o ty, kteří to potřebují. I já si skutečně připadám jako bájný Fénix, který povstal z popela, a to právě díky péči všech Vašich zaměstnanců. Doufám, že budu mít v budoucnu možnost ještě takového pobytu, protože pokud ano, tak jedině v RC Čeladná v LD Dr. May. Zároveň budu ráda, když se ke všem dostane moje pochvala prostřednictvím Vás, neboť ta má určitě větší a zejména jinou váhu než moje poděkování, které jsem se všem snažila sdělit při mém odjezdu.

Ať se Vám daří a zůstávám s úctou
Jana Kotousová, Ostrava-Poruba

Jana Lišková: Večer (výhled z prezidentského apartmá v LD Dr. Storch II). Příspěvek paní Liškové uvádíme na straně 37.

Divoká noc

aneb Dobrý den, můžu u vás přespat?

Žaneta Škodáková

Žaneta Škodáková má mimořádný smysl pro humor, přestože je to zároveň velmi citlivá a jemná duše. Dokáže si udělat legraci i sama ze sebe, o čemž svědčí i loňský snímek z pokoje v LD Ondřejka.

Hurá! Konečně zase tady. V mé druhé laskavé domovině. V mém letním sídle už přes dvacet let.

V mé oblíbené relaxaci duše i těla v nitru beskydských hor. Slastně pohlédnu do slunce a s kufry, za které by se nestyděl ani celý cirkus, si to štráduju vybalit a prožít první lázeňský den a první ondřejkovou noc. To jsem ještě nevěděla, jak divoká bude.

Poté, co jsem zhlédla všechny lázeňské novinky, pozdravila se se stálým a milým personálem, vypila své čtyři kávy na Laře a načala novou knížku, jsem konečně dorazila na pokoj, kde jsme se s každoroční spolubydlící prodrmolily až k půlnoci. Jak je u nás zvykem, usnula dříve než já, protože já než zalomím, mrskám sebou jako

kapr na suchu. A tak se asi po sto padesáté osmé přetáčím na posteli a najednou křup! A já ležím z kopce.

Chvilí se tvářím, že to do rána nějak přežiju a nebudu kolem toho dělat povyk, jenže se tak prostě ležet nedalo. Vyhrabu se z toho nečekaně nakřiveného brlohu a volám na sesternu, že nemám kde spát. Sestřičce chvíli trvá, než pochopí, co po ní vůbec chci. Postel. Smějeme se obě, že to tu teda ještě nebylo. A já jí povyprávím, že úplně chápu její zděšení, protože jsem pracovala v hotelu. A noční požadavky hostů, jako vyměňte mi okamžitě matraci, pojdte pomoci sundat kozačky nebo sežeňte společníci s dovětkem „Ale ať má zuby“, mě

také spolehlivě děsily. Když jsme se dosmály, zjistily jsme, že teda ale fakt nemám kde spát, a to mi úsměv trochu ztuhnul.

Do toho se probouzí moje milá spolubydlící, mžourá na mě, na rozbitou postel a s hláškou: „Kde máš toho chlapa, s kterým jste to rozbili? Tos nemohla zvládnout sama,“ vymýšlíme, co dál.

Sestřička na sesterně obvolává ostatní oddělení a já, zabalená do růžového županu s účesem à la Boney M. a lehce nateklým, bledým obličejem, si dodávám odvalu obejít pokoje, protože ze zkušenosti vím, že někde spí pacienti na dvojlůžkovém pokoji sami, než k nim druhý den nastoupí někdo další. Vše je ještě vtipnější, protože jsem teprve přijela, nikoho z Ondřejky neznám a nikdo nezná mě.

Chvilí tedy váhám, než zaklepu na první dveře. Jsou asi dvě hodiny ráno, všude ticho a já to nesměle zkusím. Nic. Zaklepu víc, pořád všude hrobové ticho. Dojde mi, že všichni spí, tak přidám na síle.

Někdo za dveřmi bodře zana-dává a už slyším klíč v zámku. Dveře se otevrou a čumíme na sebe s naprosto cizím mužem. Je starší než já, vlasy má rozčuchané, v očích celkem překvapení a já do tázavého ticha pronesu: „Dobrý den, můžu u Vás přespat?“ Chlap rozšíří oči úžasem, a než cokoli dovysvětlím, pronese hlasem Karla Gotta: „Tak tohle jsem opravdu nečekal.“ ►

Nevyndávejte končetiny z vody!

Vážená paní Adamová, v příloze posílám pár střípků ze vzpomínek na mé prázdninové léčení.

Samostatně přikládám fotku s krátkým příběhem, na níž je zachycena čtyřkomorová lázeň a pokyny pro pacienty (*na snímku*). A právě ony pokyny mi daly při každém dvacetiminutovém sezení pořádně zabrat, protože jsem se celou dobu (ale mnohdy i déle, když už jsem byla dávno na pokoji), nezaobírala ničím jiným, než že jsem se snažila text přeformulovat tak, abych odstranila drobné náznaky hovorového jazyka (slovo NEVYNDÁVEJTE mi sem prostě nesedí). Tyto úvahy se opakovaly pokaždé, když jsem absolvovala proceduru, a jelikož jsem právě ji měla rozepsanou snad stokrát, měla jsem opravdu dost času. Myslíte, že se mi to povedlo? Nepovedlo. Nepovedlo se to ani mým kamarádkám češtinářkám při společné kávě a fenomenálním větrníku v restauraci U Sestřiček. Napadá mě už jen asi poslední možnost – a to oslovit anketní otázkou čtenáře Čeladenské fontány z řad akademické obce, třeba mě někdo zachrání. (Závěr je samozřejmě nadsázka a moc se omlouvám za zdržení – ale nemohla jsem se s Vámi, jakožto se šéfredaktorkou časopisu, o tento zážitek nepodělit.)

Pozdravujte, prosím, ode mě Beskydy.

Jana Lišková z Olomouce

Poznámka redakce: Cedulky a různá oznámení jsou nejspíš věčným a také vděčným zdrojem úsměvných a mnohdy krkolomných formulací. V dnešní době jsou bohužel často až hrůzostrašným dokladem neznalosti českého jazyka jejich původců, kteří jsou povětšinou anonymní. V případě upozornění „Nevyndávejte

končetiny z vody“ je ale vše v naprostém pořádku a v souladu s pravidly českého pravopisu. Internetová jazyková příručka (<https://prirucka.ujc.cas.cz/>) uvádí ve slovníkové části tvar „vyndávat“ (s dlouhým á) jako spisovný, ale připouští i variantu vyndavat.

My máme další doklad toho jak jsou naši pacienti všímaví a zvědaví. A proto, dávejme si pozor na cedulky! Posíláme pozdravy do Olomouce. :-) ■

► Dojde mi tragikomičnost celé situace, začnu se řehtat a on pořád vážně tiše stojí, přísně si mě měří od hlavy k patě, načež si pod jeho ospalým pohledem uvědomím, že ještě ke všemu mám župan rozevřený. Ale to už se dusím smíchy a prchám chodbou pryč. Netuším, co si myslel, když za mnou volal: „Já tady teda mám kolegu, ale kdybyste chtěla, já ho klidně vyhodím.“ To už řveme smíchy se spolubydlicí, která to celé sledovala ode dveří, a když za ně zapadnu, pro jistotu se hned zamkneme, kdyby pán na té společné noci přece jen trval.

Pochopíme, že tudy cesta nevede. Kamarádka je ale naštěstí

natolik oduševnělá, že hodí matraci na zem, na ni si lehne. Já zase na její postel, protože celou situaci ještě komplikuje fakt, že ze země já se svým hendikepem nevstanu. A smály jsme se až do ranního kuropění.

Celý zbytek lázní jsme hned měly historiku k dobru, pán, se kterým jsem se takhle nevšedně seznámila, měl ráno jen pocit divného snu. A když jsem ho vyvedla z omylu, opět prohlásil, že to opravdu nečekal.

A představte si: když jsem se po lázních vrátila domů, otáčím se

tak jednou v noci na posteli a... ta pode mnou křupla.

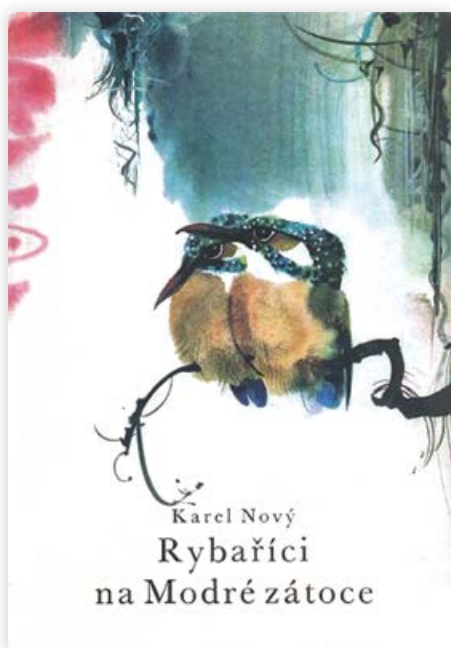
Dojde mi, že tohle jsem opravdu nečekala, zkušeně dám matraci na zem a jdu o půlnoci vzbudit přítele, ať spí na zemi. Myslím, že to taky opravdu nečekal... ■

Důležité upozornění: Paní Žaneta je doslova magnet na různé průšvihy a neobvyklé situace. Díky svým mimořádným zážitkům má o čem psát a za to jsme rádi. Ale minimálně v dalších sto letech se tedy nemusí žádný klient RC Čeladná bát, že by se mu přihodilo něco podobného. Za to v redakci Čeladenské fontány ručíme. :-)

Čas od času nás zaujme nějaký text, o němž si říkáme, že by bylo dobře, kdyby si ho přečetli i ostatní. Takže „čteme pro vás“. Nedávno nás zaujala kniha **Karla Nového Rybařici na Modré zátoce. Název bude nejspíš mnohým z vás povědomý, ale možná budete dlouho pátrat v paměti, než si vybavíte, odkud a zda vůbec tu knihu znáte. Nebude se čemu divit, protože to je knížka určená dětem a vy jste ji nejspíš louskali jako čerství čtenáři, anebo vám ji dokonce četli rodiče.**

Rybařici na Modré zátoce

Andrea Anderle Adamová

Mně se dostalo do ruky vydání Státního nakladatelství dětské knihy z roku 1953. To kromě poutavého vyprávění o životních příhodách ptačí rodiny rybaříků (ledňáčků říčních) obsahuje mimořádně půvabné a přitom skutečnosti věrné ilustrace Mirko Hanáka. Už při listování knihou a prohlížení obrázků jsem dostala neodolatelnou chuť si ji přečíst, což jsem posléze zvládla za jeden večer. Je to pouhých 85 stran, ale jakých!

Samozřejmě jsem si na řadu příhod samečka Ora a jeho družky Kik vzpomněla. Jako rodiče či prarodiče určitě znáte ten hřejivý pocit, když čtete ze svých

v dětství oblíbených knih potomkům či vnoučatům a vybavují se vám přitom z paměti vlastní zážitky z četby, o kterých jste ani nevěděli. A ony někde hluboko v mysli jsou a vlastně tam jen dřímou. Je to velmi příjemný a osvěžující návrat do dětství, do doby, kdy byl náš svět v pořádku a kdy všechny příhody měly šťastný konec.

Měla jsem radost, když jsem zjistila, že tahle knížka se stále prodává, na internetu ji lze v antikvariátech objednat za pár korun, a to dokonce v několika různých vydáních. Stojí za to ji dětem opatřit a spolu s nimi se potom radovat, že si Or a Kik našli nový domov, přečkali velkou vodu, ukryli se před nenadálým vpádem výra a prožili mnohá další dobrodružství.

Nejlepší pozvánkou k četbě vám může být výňatek z autorovy předmluvy: „*Chodil jsem do školy, vzdálené přes hodinu, nejdříve kolem potoka, plynoucího lesem, po úzké stezce – teprve pak jsem nastupoval na cestu spěchající k silnici. V potoce bylo plno ryb, v lese a v polích plno ptactva a zvíře. Od tehdejších dob mám rád přírodu, keře, stromy, skály, vodu, pole a jejich obyvatelstvo. Bydleli jsme na samotě, do školy jsem chodil tři roky sám, a tak je přirozené, že chlapcova*

pozornost k životu kolem jeho cesty byla ostřejší než městských žáků a žákyň. Ze všech ptáků se mi líbil nejvíc ledňáček – rybařík, jenž lovil na zájezku, na umělé široké tůni, v níž se zachycovala voda na pohánění mlýnských vodních kol.

Zajisté znáte toho nádherně zbarveného ptáka! Je velice plachý, jen se před vámi kmitne jako leskle modrý a červený šíp. Vypátrat, jaký vede život a zvláště kde sídlí, to vyžaduje velkou trpělivost... Vzpomínal jsem si často na svou každodenní cestu. Kdo si nevzpomíná, řekněte, na dětskou dobu, v níž se otvírají zlaté brány vědomí, poznávání a vědění? Často jsem vedl ve vzpomínkách rozhovory s tím svým ztraceným světem a pojednou jsem pocítil naléhavou potřebu psát o tom životě zájezku mezi lesy, o té modré tůni a především o ledňáčcích, ptačích rybařích, ale ovšem i o jejich přátelích a známých...“

Projděte si svoji knihovnu, třeba tam tu knížku objevíte, tak jako můj muž u nás doma. A udělejte si radost. Ta nejtrvalejší pramení z vděčnosti za život a za krásy přírody. ►

Na snímku vpravo je ledňáček říční, jehož fotografii nám laskavě poskytl jedna z našich spolupracujících autorek Stanislava Slováková. Když budete mít štěstí, zahlédnete tohoto krasavce vyhlížet rybky na Lubině v Příboře.

Moc děkujeme všem!!!

Rehabilitační centrum Čeladná

Stáří, to je diagnóza / tatam je ta „mládí próza“. / Datum je jen číslo věku / je to ale někdy k vzteku! / Trvá nám vše celé věky / než obujem třeba boty!

Sestřičky – / to jsou prima holčičky! / Měří ráno teplotu: „Cvičte, otužujte.“ / Radí: „Nedělejte neplechu!“ / Do sprchy se bojím sama / sestra pomáhá mi jako máma. / Přes den na nás dohlížejí / zda nám přesto něco není. / Hlava bolí? Nožičky? / Opuchly vám kotníčky? / A ty všechny procedury? / V rozpisu jich máme fůry!

Když dýchání špatné máme? / Kyslík vám dnes na to dáme. / Chcete „sportem ke zdraví?“ / Na kolo vás dodají / říká se to rotoped / unaví vás brzy, hned. / Našlapeme kilometry / nevadí nám déšť či větry!

Elektrika taky léčí / lépe se pak chodí, klečí. / A tělocvik? To je „báseň“ / jen mám strach / že z lehátka spadnu na zem. / Všechno však vždy zvládneme / jen se při tom nadřeme!

„Fyzio“ je samá rada. / „Toto cvičte doma ráda / na toto zase pozor dejte / netrapte se! Raděj smějte.“

Masáž? To je pro statečné. / „Toto bolí! Au, au!“ – náprava / tady byla blokáda. / Rozlámaná na pokoji / často z toho hlava bolí. / Svaly, šlachy nám oživí. / Úleva se pak dostaví!

Čeladná jsou lázně bezva / překvapen je, kdo je nezná. / Příroda je krásná kolem / vyléčí i duši s bolem. / A ty naše končetiny? / Odcházíme – člověk jiný! / Jídlo výborné tu máme / až na váze přibíráme.

Take lazně – to je sen / za to vše moc / moc děkujeme všem!!!

Pacientka **Zdeňka Petřeková**
ze Vsetína (87 let) ■

Poznámka redakce: Paní Petřekové posíláme srdečné pozdravy z Čeladné a děkujeme za její originální veršovaný příspěvek. Čtenáře ubezpečujeme, že bychom věk této dámy rozhodně neprozradili, kdyby tak neučinila sama. V tomto případě je její pohled na život mimořádně potěšující také pro nás, mladší, co říkáte?

Karel Nový (1890–1980) se narodil v rodině chudého pekaře jako Karel Novák (publikoval pod jménem Karel Nový a toto jméno později přijal za vlastní). Studoval na gymnáziu v Benešově a jeho spolužákem ve třetím a čtvrtém ročníku byl Vladislav Vančura. Ten se stal jeho blízkým přítelem a v románu *Pekař Jan Marhoul* se částečně inspiroval osudem jeho otce. Karel Nový gymnázium nedokončil a po několika krátkodobých zaměstnáních se začal věnovat žurnalistice. Jako novinář spolupracoval s levicově

orientovanou inteligencí. Za druhé světové války byl zatčen (1944) a internován v pracovním táboře Klecina (Klettendorf) ve Slezsku poblíž Vratislavi. Po osvobození pracoval postupně v několika redakcích, v letech 1952–1956 byl šéfredaktorem Státního nakladatelství dětské knihy. Od roku 1956 působil jako spisovatel z povolání. Literární tvorba Karla Nového obsáhla mnoho žánrů: rozsáhlé romány, fejetony a drobné prózy, knihy pro mládež, divadelní hry a filmové scénáře. ■

Jedna a jedna nemusí být dvě

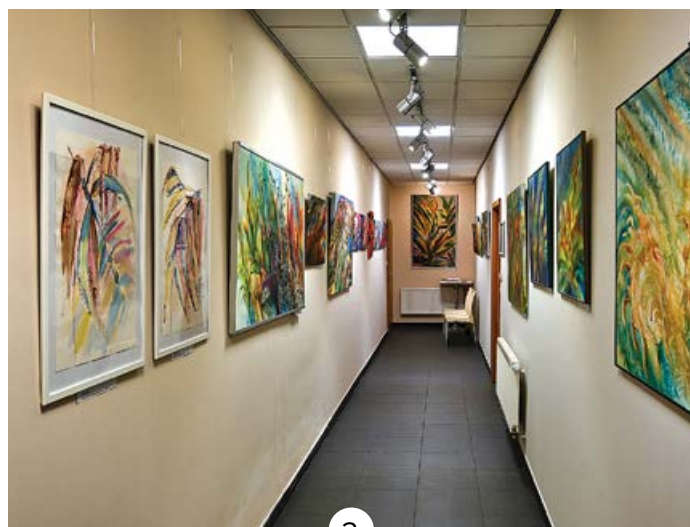
Základy matematiky na tomto místě zpochybňovat určitě nehodláme. Berte, prosím, titulek jako pozvánku na cestu, která začíná i končí uprostřed areálu Rehabilitačního centra Čeladná, a to přímo na Lázeňském náměstí. Zde totiž najdete hned dvě galerie výtvarného umění – Galerii malířů Beskyd a Galerii Lara. Je v nich mnohé k vidění, a tak se může stát, že se váš kulturní zážitek při jejich návštěvě více než zdvojnásobí.

Galerie malířů Beskyd (1) bude příští rok slavit 10 let trvání a najdete ji celkem snadno hned vedle restaurace U Sestřiček. Neváhejte vstoupit – budete určitě příjemně překvapeni. Uvnitř najdete velkorysý galerijní prostor se stálou expozicí děl moravských výtvarníků známých jmen, například Bohumíra Jaroňka, Ferdise Duši, Leopolda Parmy, Augustina Mervarta a dalších. Ale to není všechno. Je zde také prodejní část s bohatou nabídkou půvabných akvarelů s místní tematikou od malíře Miroslava Dyla (*rozhovor s ním najdete uvnitř čísla*), doplněná o zásobu různých voňavých drobností – přírodní kosmetiky, mýdel a svíček od regionálních výrobců nebo z malých rodinných manufaktur. Dále originální hedvábné šátky, keramiku a skleničky, knihy o Beskydech a další malá překvapení vhodná jako dárky. Jen se připravte na to, že odsud sotva odejdete s prázdnou...

1

Druhá **Galerie Lara** je před očima návštěvníků skrytá v přízemí protějšího Apartmánového domu Lara. Počkejte s kávou v útulné kavárně napotom a dejte se před recepcí vlevo kolem vchodu do solné jeskyně. Objevíte malý nový svět. *A to je vše?* řeknete si možná při pohledu do úzké, delší chodby. No ano, více prostoru jsme k instalaci výstavního systému a osvětlení neměli. Ale vejděte dál do chodby galerie a díla si vás přivlastní. Nejedna výtvarník už toto kouzlo malého prostoru objevil a nedá na něj dopustit. A návštěvníci jakbysmet, o tom se můžete přesvědčit v úctyhodně tlusté návštěvní knize. Galerie zde funguje od roku 2011, každoročně se v ní vystřídá devět prodejních výstav a termíny jsou obsazené dlouho dopředu. Zbyněk Bezečný z Rychvaldu představuje svá díla právě v těchto dnech na výstavě *Můj svět* až do 20. března 2024. Poté budou následovat výstavy Miroslavy Pastuškové, Mirky Ježkové, Petry Nytrové Gallové a Galerie výtvarníků Čech a Moravy, fotografie letos představí Mario Sikora (*Ženy a hudba*; 26. 7. – 4. 9.) a Eduard Pašek (29. 11. – 8. 1. 2025). (red) ■

2

Galerie malířů Beskyd je otevřena denně kromě pondělí od 12 do 16 hod. (od dubna do 17 hod.)

Galerie Lara je otevřena denně od 9 do 20 hod.

Těšíme se na vaši návštěvu. Rehabilitační centrum Čeladná, 739 12 Čeladná 42; www.rcceladna.cz.

Čeladenská FONTÁNA

Nepravidelný zpravodaj Rehabilitačního centra Čeladná. Vychází od roku 2009.

Šéfredaktorka: Mgr. Andrea Anderle Adamová.

Redakční rada: Zdeňka Kišová, MBA, Bc. Jan Neuwirth, Ing. Blanka Ochmanová.

Grafická úprava: A. Anderle Adamová. Jazyková korektura: Bc. David Věžník. Tisk: ME® a René Daubner – APRO Bruntál.

Adresa redakce: RC Čeladná, 739 12 Čeladná 42.

Toto číslo vyšlo v březnu 2024 v nákladu 1 000 výtisků.